

UMniverzum

Interna revija Univerze v Mariboru

ŠTEVILKA 2 | NOVEMBER 2016

**INTERVJU Z
MLADENOM
KRALJIČEM**

**ŠTUDENTSKI SVET
NE POČIVA**

**OTVORITEV NOVIH
PROSTOROV FGPA**

**ŠTUDIJSKE
NOVOSTI**

KOLOFON

Odgovorna urednica
Vanja Borovac

Uredniški odbor
Lidija Novak
Petra Štraus

Lektoriranje
Miha Rubin

Fotografije
Arhiv UM, Pixabay

Fotografija na naslovnici
Mediaspeed.net

Oblikovanje in grafična priprava
Smiljan Pintarič

Tisk
Tisk Žnidarič, d. o. o., Kranj

Naklada
2.000 izvodov

Izdajatelj
Univerza v Mariboru
Slomškov trg 15
2000 Maribor

ISSN 2463-9303

Vabimo vas k soustvarjanju
prihodnjih številke interne revije
UMniverzum. Predloge zbiramo
na e-naslovu: enovice@um.si

UVODNIK

Po poletnem zatišju smo zavihali rokave in nova številka našega glasila je sedaj pred vami. Moram se vam zahvaliti, ker ste se na naše povabilo k sodelovanju lepo odzvali, tako da smo strani UMniverzuma kar hitro napolnili.

Tokrat vam v uvodu predstavljamo novega glavnega tajnika Univerze v Mariboru, ki ga večina izmed vas pravzaprav dobro pozna, saj je dolgo vodil službo za mednarodno in meduniverzitetno sodelovanje naše univerze, nekaj časa pa je bil še tajnik takrat novoustanovljene Filozofske fakultete. Mladen Kraljič, glavni tajnik univerze, v pogovoru razkriva svoje načrte na področju upravnega vodenja univerze.

V prispevkih v naši reviji se reflektira tudi pestra konferenčna dejavnost – od tradicionalne konference o elektronskem poslovanju, ki jo pripravlja Fakulteta za organizacijske vede, do konference Trans, ki jo organizirajo na Filozofski fakulteti.

Izpostavili smo tudi nekaj novosti na področju izobraževanja na Fakulteti za zdravstvene vede, kjer so pripravili nov doktorski študij. Medicinska fakulteta pa se loteva novih izzivov, usmerjenih v spremembe sistema izobraževanja zdravnikov.

Tokrat so se potrudili tudi študentje s predstavitvijo najboljšega študenta in najnovejših trendov na področjih izobraževanja ter urejanja zakonodaje.

Še vedno pa vas čaka nekaj presenečenj. Na naslovnici je utrinek s tekme osmercev na Dravi, ki je bila v oktobru. Naši študentje so se pomerili s študenti fakultet Univerze v Zagrebu in zasedli odlično prvo mesto. Nekaj odličnih mest so zasedli tudi na mednarodnih tekmovanjih v Ljubljani, Zagrebu in Dubrovniku. S tekmovanji bomo nadaljevali tudi prihodnje leto. Upam, da v bolj ugodnem spomladansko – poletnem terminu.

Komaj smo zaključili drugo številko našega internega glasila, pa že razmišljamo tudi o naslednji. Zato vas znova vljudno vabimo k sodelovanju s članki, predlogi in informacijami. Vse gradivo zbiramo na e-naslovu: enovice@um.si.

Veliko novega in zanimivega nas zagotovo čaka tudi v tem študijskem letu in vsi skupaj vam želimo, da bi bilo pestro, uspešno in glasno!

➤ Vanja Borovac

- 4 ŽELIM DELOVATI POVEZOVALNO IN V DUHU SKUPNEGA REŠEVANJA IZZIVOV**
Pogovor z Mladenom Kraljičem, glavnim tajnikom Univerze v Mariboru
- 6 85 LET ZASL. PROF. DR. BORUTA BELCA**
Prof. dr. Borut Belc, raziskovalec na področju geografskih znanosti, visokošolski učitelj in vsestransko aktiven član Univerze v Mariboru
- 7 EVROPSKA NOČ RAZISKOVALCEV**
V okviru vseevropskega projekta Noč raziskovalcev so se v petek, 30. septembra 2016, v osmih slovenskih in 250 evropskih mestih odvijale številne aktivnosti
- 10 PLEČNIKOVA MEDALJA 2016: IZR. PROF. DR. IGOR SAPAČ IN DOC. DR. FRANCI LAZARINI**
Raziskovanje arhitekturne zgodovine na Slovenskem ima zanimivo preteklost in več odličnih poznavalcev, ki so tudi v svetovnem merilu poskrbeli za razumevanje posameznih segmentov naše arhitekturne dediščine
- 11 IZOBRAŽEVANJE NA UNIVERZI V MARIBORU, FAKULTETI ZA ZDRAVSTVENE VEDE – DOKTORSKI ŠTUDIJSKI PROGRAM 3. STOPNJE ZDRAVSTVENA NEGA**
- 12 MEDICINSKO IZOBRAŽEVANJE TERJA SISTEMSKO SPREMEMBO**
Na Medicinski fakulteti Univerze v Mariboru ugotavljajo, da novela Zakona o visokem šolstvu, ki jo je Vlada RS 31. maja letos poslala v parlament v postopek sprejemanja, v grobem ne upošteva posebnosti študija medicine

- 14 29. MEDNARODNA BLEJSKA E-KONFERENCA – BLED ECONFERENCE: DIGITAL ECONOMY**
Tradicionalna 29. Mednarodna blejska e-konferenca s krovno temo Digitalna ekonomija (angl. Digital Economy) se je odvijala od 19. do 22. junija na Bledu
- 15 TRANSPARENTNOST DELOVANJA ŠTUDENTSKE ORGANIZACIJE**
Tik pred poletjem je Državni zbor RS obravnaval predlog spremembe Zakona o skupnostih študentov (ZSKUŠ), ki je bil v Državni zbor poslan na pobudo študentov, združenih v Študentsko društvo Iskra
- 16 RAZISKOVALCI FAKULTETE ZA VARNOSTNE VEDE UNIVERZE V MARIBORU SO PRISPEVALI K RAZVOJU SITUACIJSKO-AKCIJSKE TEORIJE O PRESTOPNIŠKEM VEDENJU**
V mestni hiši v Stockholmu, kjer podeljujejo Nobelove nagrade, je 15. junija 2016 potekala podelitev Stockholmske nagrade za kriminologijo, ki velja za eno najprestižnejših svetovnih nagrad za raziskovalno delo na področju kriminologije
- 18 PROJEKT HYPSTAIR SE ZAKLJUČUJE Z USPEŠNO DEMONSTRACIJO HIBRIDNEGA POGONA**
Projekt HYPSTAIR se posveča konceptu serijskega hibridnega letala, ki trenutno predstavlja najboljši kompromis med učinkovitostjo in dosegom za lahka letala
- 20 KAKO DO UČINKOVITEJŠE SLOVENSKE LOGISTIKE?**
V zadnjem poročilu o učinkovitosti logistike, ki ga Svetovna banka objavi vsaki dve leti, je Slovenija uvrščena na 50. mesto (leta 2014 smo bili na 38. mestu) od skupaj 160 ocenjenih držav

22 MEDNARODNO SODELOVANJE FAKULTETE ZA ZDRAVSTVENE VEDE UNIVERZE V MARIBORU
Na Fakulteti za zdravstvene vede Univerze v Mariboru (FZV UM) vsako leto v juniju organiziramo mednarodne dogodke, ki visokošolskim učiteljem in sodelavcem ter študentom omogočajo, da se povežejo in sodelujejo s strokovnjaki zdravstvene nege in zdravstva iz tujine

23 ŠTUDENSKI SVET UM NE POČIVA
Študentski svet Univerze v Mariboru skozi celotno študijsko leto skrbi za raznoliko obštudijsko dejavnost. Študentom ponujamo tako družabne dogodke kot tudi dogodke s socialno noto. Dva izmed tradicionalnih dogodkov sta se odvila tik pred študijskimi počitnicami

25 ŠTUDENTI UM IZDELALI SCENARIJE OŽIVLJANJA MESTNEGA SREDIŠČA ZREČ
Izdelani scenariji predstavljajo prve rezultate sodelovanja med Univerzo v Mariboru in Občino Zreče na podlagi Sporazuma o sodelovanju na področju trajnostnega in družbeno odgovornega razvoja regije

26 FOTOREPORTAŽA: OTVORITEV NOVIH PROSTOROV FGPA

28 PONOSNA SEM, DA SEM DEL TE NADPOVPREČNO DOBRE ZNANSTVENE SREDINE
Izr. prof. ddr. Natalia Kaloh Vid je zaposlena na Oddelku za prevodoslovje Filozofske fakultete Univerze v Mariboru in je pri svojih petintridesetih letih najmlajša izredna profesorica na UM

29 NAJBOLJŠI ŠTUDENT UNIVERZE V MARIBORU JE LUKA ADANIČ

30 PRILOŽNOSTI IN PASTI ELEKTRONSKIH REVIJ
Strokovno srečanje o elektronskem založništvu v Univerzitetni knjižnici Maribor (UKM)

30

32 INTERVJU Z DR. MANJO KLEMENČIČ
Na izobraževanjih, ki jih pripravljamo v Oddelku za kakovost in trajnostni razvoj UM, skladno z Erevanskim komuniquejem poudarjamo kakovost in pomen učenja in poučevanja, pedagoško odličnost ter pomen pedagoških novosti in okolij za učenje, osredotočenih na študente

34 ŠTUDENSKI DOMOVI UNIVERZE V MARIBORU SE PREDSTAVIJO

Z nastanitvijo v študentskih domovih v Mariboru stanovalci za ugodno ceno dobijo več kot le dom. Študentom nudimo optimalne pogoje za prijetno bivanje in uspešen študij ter sodobno infrastrukturo za obštudijske in športne dejavnosti. Domovi se nahajajo v bližini fakultet, Univerzitetne knjižnice Maribor, kulturnih ustanov, športnih objektov in centra mesta

36 ŠTUDENTI PREVODOSLOVJA IN TURIZMA NA STROKOVNI EKSURZIJI IN OBISKU NA DUNAJSKI UNIVERZI

38 NOVICE

Učbenik, ki se ponaša s celovitim pristopom
Nogometaši Univerze v Mariboru slavili v Ljubljani
VZHODNA.SI, spletno središče
za prenos aplikativnega znanja

38

38

39

40 RED. PROF. DR. IZTOK PODBREGAR JE NOVI DEKAN FAKULTETE ZA ORGANIZACIJSKE VEDE UNIVERZE V MARIBORU

ŽELIM DELOVATI POVEZOVALNO IN V DUHU SKUPNEGA REŠEVANJA IZZIVOV

➤ VANJA BOROVIČ

Pogovor z Mladenom Kraljičem, glavnim tajnikom Univerze v Mariboru

Dolžnosti glavnega tajnika Univerze v Mariboru je pred poletjem prevzel Mladen Kraljič, univerzitetni diplomirani pravnik, dolgoletni vodja službe za mednarodno in meduniverzitetno sodelovanje Univerze v Mariboru ter nekdanji tajnik Filozofske fakultete.

Katere naloge ste si zadali ob nastopu nove funkcije?

Kot glavni tajnik želim predvsem voditi učinkovito upravo v podporo organom univerze, želim delovati povezovalno in v duhu skupnega reševanja izzivov in uresničevanja zadanih načrtov. To pomeni, da delujemo usmerjeno v rešitve in cilje ter konstruktiv-

no. Vsekakor se zavedam, da biti glavni tajnik pomeni predvsem poskrbeti za operativno realizacijo sklepov organov UM.

Pred nami je novo študijsko leto, kakšne novosti nas čakajo?

Čakajo nas veliki izzivi z vidika reševanja finančnih vprašanj in obveznosti ter hkrati nadaljnje razvijanje univerze z namenom doseči večje število vpisanih študentov in boljše možnosti za pridobitev raziskovalnih in tržnih sredstev. Pričakujemo tudi nadaljnje obnove študijskih programov za izboljšanje izobraževanja študentov in s tem boljšo zaposljivost na dinamičnem trgu dela. Delamo predvsem na ureditvi sistematizacije univerze, s katero bomo lahko uredili nerešene kadrovske zadeve v skladu z zahtevami odločb sodišč, ki smo jih prejeli.

Prav tako si prizadevamo razviti način, na katerega bomo lahko zagotovili finančna sredstva za te spremembe. Verjamemo, da nas mora pri tem voditi spoznanje, da mora univerza naprej izpolniti svoje poslanstvo in zato smotno načrtovati obremenitev univerze za reševanje finančnih obveznosti, ki izhajajo iz navedenih odločb. Ob tem moramo upoštevati norme, ki veljajo na področju javnih financ in so zelo restriktivne glede načina in namena porabe sredstev. Žal to včasih pomeni, da tisto, kar se nam zdi gospodarsko

najbolj ugodno in tudi hitro, lahko tudi pomeni kršitev kakšnega predpisa, ki pač omejuje razpolaganje z javnimi sredstvi.

Načelno je nujno, da zadeve dokončno uredimo čim prej, seveda v skladu z našimi zmogljivostmi. Potrebno je obdobje za zbiranje sredstev in zagotavljanje temeljev izpolnjevanja teh obveznosti. Čeprav se zdi, da so vsi primeri enaki, se izkazuje, da v vsakem vendarle obstajajo okoliščine, ki narekujejo posamičen pristop k reševanju primerov.

Vedno aktualno vprašanje je financiranje univerze, kakšen je vaš pogled na to področje?

Upam, da bomo kmalu prišli do takšnega načina financiranja univerze, da bomo lahko kakovostno in zanesljivo načrtovali naše aktivnosti in da bomo lahko izpolnili vsa naša poslanstva. Želimo si, da bi imela univerza določena s pogajanjem vnaprej dogovorjena sredstva, ki temeljijo na ciljih za vse dejavnosti, ki jih opravlja. S tem bi univerza kot javni zavod z javnim poslanstvom dobila stabilnost, prav tako bi vedeli, kaj lahko v nekem obdobju dosežemo in kako bi se vsaj malo približali temu, kar imenujemo avtonomija univerze. Sedaj delamo 6 mesecev ali več na leto ob ugotovitvah, kako bo v tekočem letu. Nato ugotovimo, da bo sredstev premalo in se šele začnemo pogajati o spremembah v naš prid. Na koncu leta pa ugotovimo, da nam sicer nekaj ostane, vendar tega ne moremo dati tja, kjer bi potrebovali, ker so sredstva večinoma namensko vezana. Stabilno in dolgoročno financiranje bi olajšalo tudi pridobivanje tako imenovanih tržnih sredstev, ki jih ne bi pridobivali z namenom krpanja lukenj v osnovnem financiranju, temveč za nadaljnji razvoj in povečanje kakovosti dela na vseh področjih. Vsekakor ostane nerešeno vprašanje motivacije za delo

v okolju sistema javnih uslužbencev, vendar menim, da je to vprašanje v domeni akademske sfere in razprave med predstavniki univerz in financerji.

Naša uprava deluje podobno kot uslužbenec v javni upravi. Vseeno pa menim, da upravno delo na univerzi ni povsem enako kot na občini ali ministrstvu. Kakor koli, ta vprašanja in tudi druga bomo morali vedno reševati v okviru danih predpisov in sredstev.

Vprašanje financiranja je posebej pomembno v okviru problematike napredovanja (horizontalnih in vertikalnih), zato se tudi s tem področjem sedaj intenzivno ukvarjamo, da bi prišli do stanja, ki je v skladu z zahtevami in tudi našimi razpoložljivimi sredstvi.

Vsako leto obnovimo kakšen objekt ali zgradimo kaj novega. Kaj nas čaka v tem študijskem letu?

Glede na veliko količino nepremičnin, s katerimi upravlja Univerza v Mariboru, je normalno, da se stalno nahajamo v nekih procesih investicij ali investicijskih obnov. V ospredju so že potekajoče obnove stavb in tudi določene sanacije, ki so žal nujne, kot

je na primer sanacija strehe stavbe FERi. Veseli smo, da smo odprli obnovljen objekt FGPA, oddelka za arhitekturo v bivšem rektoratu na Krekovi. Prav tako smo pred prenovo Študentskega doma 7. Velik zalogaj so tudi energetske obnove celotne univerzitetne infrastrukture. Pomemben projekt za raziskovalni razvoj je tudi LAB:UM; gre za projekt odprtega raziskovalnega središča univerze, ki ga razvijamo v sklopu projekta inovativnih odprtih tehnologij – IOT.

Na Koroški cesti obnavljamo slavní amfiteater, ki je največji pedagoški prostor, ki si ga delijo FF, FNM in PeF. Tudi zuna-

njost stavbe je potrebna temeljite prenove. To je bil pereč problem že, ko sem bil tajnik FF. Takrat se je pokazalo, da nismo zmožni urediti vsega naenkrat. Zunanost stavbe še danes ni sanirana.

Tako kot pri objektu na Koroški cesti, je tudi pri drugih stavbah, v katerih so naše fakultete, treba nekaj narediti, bodisi se lotiti fizične obnove bodisi prilagoditve novim potrebam. Takšen je primer objekta, v katerem deluje FVV. Zavedati se moramo, da vse te stavbe pomenijo veliko odgovornost in obveznost, šele potem pride veselje lastnika, da jih ima oziroma da jih je pridobil. Prosto po načelu – lastnik ni tako težko postati, kot lastnik ostati.

Kakšne pa bodo možnosti za izobraževanje zaposlenih?

S tem sem se do sedaj ukvarjal v okviru rektorata in zato lahko v tem trenutku povem svoje razmišljanje v okviru tega. Vsako leto načrtujemo nekaj sredstev za usposabljanje sodelavcev. Do sedaj je bilo običajno, da takšno usposabljanje predlaga in zanj zaprosi sodelavec sam. Letno ponujamo

sodelavcem udeležbo na skupinskih usposabljanjih o določenih temah. Vse oddelke sem zaprosil za seznam znanih in zaželenih tečajev, programov in drugih vrst izpopolnjevanja. V skladu s tem bom sprejel dogovore o načrtu usposabljanja in izpopolnjevanja v vsakem oddelku. Jasno mi je, da ne bo sredstev za vse naenkrat, vendar bomo zagotovo vsakemu lahko omogočili usposabljanje v nekem časovnem obdobju. Pri tem mi je najpomembnejše, da bo veljalo načelo, da znanje in spretnosti, ki jih sodelavec pridobi z usposabljanjem ali izpopolnjevanjem, temeljijo na potrebi, ki jo imata tako delodajalec kot delavec. Drugo izobraževanje, kot je nadaljevanje študija na višji stopnji ali vpis na študij nasploh, ne sodi v ta okvir usposabljanja. Za to izobraževanje so že bili sprejeti sklepi na organih univerze. Vesel sem, če se želi sodelavec nadalje izobraževati, ker si mogoče želi drugačno karierno pot ali višjo stopnjo izobrazbe, zato podpiram želje sodelavcev po tem.

85 LET ZASL. PROF. DR. BORUTA BELCA

➤ RED. PROF. DR. KARMEN KOLNIK

➤ DOC. DR. EVA KONEČNIK KOTNIK

Prof. dr. Borut Belec, raziskovalec na področju geografskih znanosti, visokošolski učitelj in vsestransko aktiven član Univerze v Mariboru, se je rodil leta 1931 v Mariboru. V času študija v Ljubljani je deloval pod mentorstvom velikih slovenskih geografov dr. Svetozarja Ilešiča in dr. Antona Melika, ki sta ga spodbujala k znanstveni karieri. Po diplomi je prof. Belec sprva služboval kot učitelj na OŠ Bojana Illica in kustos za antropogeografijo v Pokrajinskem muzeju v Mariboru. Leta 1961 je postal profesor na dislociranem oddelku ljubljanske Višje pedagoške šole v Mariboru, od leta 1963 do upokojitve leta 2000 pa je deloval na Pedagoški akademiji in Pedagoški fakulteti v Mariboru.

V letih od 1971 do 1973 je bil namestnik predstojnika Združenja mariborskih visokošolskih zavodov, med letoma 1973 in 1975 je bil dekan Pedagoške akademije, med letoma 1977 in 1979 direktor VTO predmetni pouk, v letih od 1976 do 1986 predstojnik Raziskovalnega inštituta, med letoma 1986 in 1987 prodekan za raziskovalno dejavnost ter med letoma 1987 in 1988 dekan Pedagoške fakultete. Večkrat je opravljal dolžnosti predstojnika katedre za geografijo ter oddelka za geografijo in zgodovino.

Deloval je v različnih organih in komisijah Združenja mariborskih visokošolskih zavodov

in Univerze v Mariboru, Raziskovalne skupnosti Slovenije in Inštituta za geografijo Univerze v Ljubljani, v Geografskem društvu Maribor, Geografskem društvu Slovenije in Zvezi geografskih društev Slovenije kot član Nacionalnega komiteja. Njegovo intenzivno sodelovanje pri upravnih vidikih univerzitetnega dela je pripeljalo do zgodovinsko pomembne ustanovitve Oddelka za geografijo Univerze v Mariboru. Prof. Borut Belec je ob petdesetletnici ustanovitve Oddelka za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Mariboru leta 2012 v svojem nagovoru prisotnim poudaril, da »[...] z zadovoljstvom gledam na razvoj sedanje ustanove in njenih predhodnic, v katerih sem z mnogimi še živečimi ali preminulimi kolegi imel priložnost in čast sodelovati od samega začetka leta 1961.«

Prof. dr. Borut Belec je bil kot visokošolski učitelj nosilec številnih geografskih študijskih predmetov na Pedagoški akademiji oziroma fakulteti ter na Višji in Visoki ekonomsko-komercialni šoli Univerze v Mariboru.

Vrednost profesorjevih predavanj je bila, poleg njegovega obsežnega znanja in nazornih študijskih gradiv, tudi njegova pregovorna pozitivna naravnost in humor.

RAZISKOVALNO DELO

Poleg upravnega in pedagoškega dela je bilo nadvse pomembno profesorjevo raziskovalno delo. Uvršča se v t. i. povojno generacijo slovenskih geografov, ki so posebno pozornost namenili raziskovanju SV Slovenije. Raznolike raziskovalne tematike so bile vedno odraz družbenih potreb in so tako dajale

geografiji kot znanosti pomembno mesto v realnem družbenem življenju. Zaslužni prof. dr. Borut Belec je s svojim delom bistveno prispeval k razvoju tako fizične geografije kot zlasti agrarne in socialne geografije v okviru geografske znanosti, pa tudi k afirmaciji slovenske geografije v svetu in z njo k večji prepoznavnosti Slovenije.

Posebnega pomena za razvoj geografije in prepoznavnost Slovenije je bilo sodelovanje prof. Belca v Mednarodni geografski zvezi. V njej se je še posebej uveljavil v Komisiji za uravnotežen ruralni razvoj ter v študijskih skupinah in komisijah za razvojne probleme v marginalnih regijah.

Prof. dr. Belec je objavljala doma in v tujini. Njegova bibliografija obsega 433 enot, med drugim 30 izvirnih znanstvenih člankov, 70 objavljenih predavanj in povzetkov na znanstvenih konferencah, 28 sestavkov v enciklopedijah, 1 znanstveno in 3 strokovne monografije ter 6 univerzitetnih učbenikov.

VRSTA NAGRAD IN PRIZNANJ

Dr. Belec je poleg svoje prve Prešernove nagrade za študente (1954) prejel še deset različnih nagrad in priznanj visokošolskih zavodov, drugih institucij in društev. Je častni član Zveze geografskih društev Slovenije in Društva geografov Pomurja. Univerza v Mariboru mu je ob odhodu v pokoj leta 2000 za izredne zasluge na pedagoškem in znanstvenoraziskovalnem področju podelila naslov zaslužnega profesorja Univerze v Mariboru.

Zaradi svojega veselja do dela, zavzetosti pri delu, spoštovanja učiteljev, sodelavcev in študentov, pripravljenosti na sodelovanje, pa tudi zaradi osebne vedrine in pozitivnega pogleda na življenje prof. dr. Borut Belec je in ostaja pomemben zgled raziskovalca in visokošolskega učitelja.

EVROPSKA NOČ RAZISKOVALCEV

➤ MAG. BRIGITA KRŠNIK HORVAT

➤ LIDIJA NOVAK

Science for Life / Znanost za življenje

Science for Life / Znanost za življenje

**Evropska noč raziskovalcev
European Researchers' Night**

Marie Skłodowska-Curie: sledimo navdihu /
Marie Skłodowska-Curie: an inspiration to follow

V okviru vseevropskega projekta Noč raziskovalcev so se v petek, 30. septembra 2016, v osmih slovenskih in 250 evropskih mestih odvijale številne aktivnosti, s katerimi želi konzorcij petih institucij, z Univerzo v Mariboru kot vodilnim partnerjem, približati poklic znanstvenika, njegovo pomembno vlogo in pomen znanosti širši družbi, zlasti mladim. Evropska noč raziskovalcev, ki je bila izvedena v okviru dvoletnega projekta pod sloganom »Znanost za življenje«, je na številnih lokacijah potekala od jutranjih do večernih ur, obisk pa je bil dobra priložnost za vse ki jih zanima »kako deluje« in za mlade, ki se odločajo za svojo nadaljnjo poklicno pot.

V okviru Univerze v Mariboru so bile aktivnosti izvedene v Mariboru (v Europarku, Univerzitetni knjižnici Maribor in na Poštni ulici) in Brežicah. Kako smo se imeli, preverite v fotoreportaži.

Evropska Noč raziskovalcev je financirana s strani Evropske komisije, ukrepi Marie Skłodowska-Curie.

Slovenski konzorcij sestavljajo Univerza v Mariboru, kot vodilni partner, Univerza na Primorskem, Univerza v Novi Gorici, Nacionalni inštitut za biologijo in Gimnazija Franca Miklošiča Ljutomer. Podrobnosti o projektu samem si lahko preberete na www.znanostzazivljenje.si.

V letu 2017 si za druženje z nami v koledarju označite petek, 29. september.

PLEČNIKOVA MEDALJA 2016: IZR. PROF. DR. IGOR SAPAČ IN DOC. DR. FRANCI LAZARINI

IZRED. PROF. DR. MARJETA CIGLENEČKI

Raziskovanje arhitekturne zgodovine na Slovenskem ima zanimivo preteklost in več odličnih poznavalcev, ki so tudi v svetovnem merilu poskrbeli za razumevanje posameznih segmentov naše arhitekturne dediščine. Ob raziskavah srednjeveške, novoveške in arhitekture 20. stoletja pa je zapaščina 19. stoletja dolga leta ostajala na obrobju zanimanja.

Dr. Igor Sapač, zdaj izredni profesor na Oddelku za arhitekturo na mariborski Fakulteti za gradbeništvo, prometno inženirstvo in arhitekturo, je v času službovanja v Muzeju za arhitekturo in oblikovanje v Ljubljani zastavil obsežen projekt evidentiranja in preučevanja arhitekture 19. stoletja na Slovenskem, pri čemer je zajel tudi slovensko etnično ozemlje v sosednjih državah Avstriji in Italiji. V osmih letih je zbral zavidljivo količino podatkov, ki so zahtevali novo raziskovalno metodologijo. V 19. stoletju je v arhitekturi zavladovala vrsta novosti, ki so sprožile uporabo novih materialov, razširili so se nabor nalog in pričakovanja naročnikov, kar je bilo povezano z industrializacijo in novimi socialnimi razmerami, pomenljive pa so bile tudi umetnostnozgodovinske raziskave, ki so vzpostavile nov odnos do starejših arhitekturnih obdobj.

Sapač je k raziskavam pritegnil dr. Francija Lazarinija, zdaj docenta in tudi predstojnika Oddelka za umetnostno zgodovino na Filozofski fakulteti Univerze v Mariboru. Novembra 2013 je bila v Muzeju za arhitekturo in oblikovanje v Ljubljani odprta nadvse odmevna in dobro obiskana razstava Arhitektura 19. stoletja na Slovenskem. Izdaja razstavnega kataloga se

je zavlekla zaradi obsežnosti zbranega gradiva, nazadnje pa je razstavni katalog prerasel v monografijo z letnico izida 2015. Lahko smo hvaležni založnikoma, Muzeju za arhitekturo in oblikovanje ter Fakulteti za arhitekturo Univerze v Ljubljani, seveda pa tudi obema avtorjema, Igorju Sapaču in Franciju Lazariniju, da so vztrajali pri ambiciozno zastavljeni publikaciji. To lahko upravičeno razglasimo za temeljno delo na področju raziskovanja arhitekturne zgodovine, kakršna v Sloveniji zelo pogrešamo tudi za druga področja kulturne dediščine. Monografija obsega 359 strani razprav, 361 strani kataloških enot, sledijo kratki življenjepisi arhitektov, povzetek v angleščini, seznam uporabljenih literature, viri slikovnega gradiva in nekaj recenzij – skupaj 736 strani, ki so bogato opremljene z dobrimi fotografijami.

Avtorja sta se oprla na raziskave v evropskem prostoru, zlasti so jima bili v pomoč izsledki za območje nekdanje monarhije, pa vendar je uporabljena metodologija novost v našem prostoru. Značilnost arhitekturnega snova-

nja v 19. stoletju so bili historični slogi, ki so se zgledovali po preteklosti, novo je bilo sistematično urbanistično načrtovanje, ki je poskušalo slediti hitri rasti mest, uveljavilo pa se je tudi spomeniško varstvo. To je z ustanovitvijo Cesarsko-kraljeve centralne komisije za proučevanje in ohranjanje stavbnih spomenikov na Dunaju leta 1850 postavilo merila na področju varovanja kulturne dediščine in zelo hitro v svoj sistem zajelo tudi najpomembnejše spomenike na območju današnje Slovenije, v sistem delovanja spomeniške službe pa so bili vključeni tudi številni slovenski strokovnjaki. V povezavi z Mariborom naj omenimo dr. Avgušтина Stegenška, ki ga štejemo za začetnika mariborske umetnostne zgodovine.

Opozoriti kaže na Sapačevo sistematično delitev arhitekture 19. stoletja na tipe; poleg cerkva in samostanov, gradov, dvorcev in trdnjav, rotovžev, mestnih hiš, vil in palač, ki so se razvijali dolga stoletja, so se v 19. stoletju v skladu z industrijskim in družbenim razvojem uveljavili še javne mestne palače,

gledališča, šole, kolodvori, hoteli in zdravilišča, bolnišnice, vojašnice in zapori, najemniške stanovanjske hiše, delavske kolonije, tovarne in drugi industrijski objekti ter mostovi. Vsak od naštetih stavbnih tipov ima v monografiji svoje poglavje.

Listanje po kataloškem delu monografije je vznemirljivo; zgradbe, ki jih srečujemo na svojih vsakdanjih poteh, se nam predstavljajo v novi sporočilnosti, ki nam je bila doslej prikrita. Ob tem ne moremo spregledati velikega deleža mesta Maribor. Nobeno drugo mesto v današnji Sloveniji ni doživelo tako skokovite industrializacije, kot se je po zgraditvi Južne železnice zgodila v Mariboru. Mesto se je hitro širilo preko meja srednjeveškega obzidja, rasla so predmestja s stavbami v historičnih slogih, gradili pa so tudi v najožjem mestnem središču. Mestu Maribor je v monografiji upravičeno odmerjena velika pozornost; v kontekstu celotnega slovenskega ozemlja se Maribor razkrije kot pomembno središče historicistične arhitekture poznega 19. stoletja.

Seveda so bile gradnje odvisne od cesarskega Dunaja; centralistično urejena birokracija je strogo določala gradbene standarde, uveljavili pa so se tudi razpisi, na katere so se prijavljali arhitekturni biroji iz velikih središč. Regionalne arhitekturne značilnosti so se umikale bolj svetovljansko in pogosto tudi velikopotezno zastavljenim projektom, ki so segli tudi v obrobne kraje monarhije. V Mariboru je bilo takih projektov kar veliko. Naštejmo le objekte, povezane z Južno železnico (železniški most preko Drave, stari kolodvor, železniške delavnice, Stara in Nova železniška kolonija), velikopotezno gradnjo župnijske cerkve Marije Matere usmiljenja s frančiškanskim samostanom, kompleks, v katerem danes domuje Umetnostna galerija Maribor, moško kaznilnico na Pobrežju, poslopje pošte na Slomškovem trgu, stavbo sedanjega rektorata Univerze v Mariboru, prvotno Mestno hranilnico, Narodni dom, kadetnico in vrsto šol, tovarn, stavb z najemniškimi stanovanji in razkošnih vil. V povezavi z Mariborom je treba izpostaviti še urbanistične načrte, ki so jih arhitekturno osveščeni župani v skrbi za čim bolj smotrno urejanje mestne infrastrukture naročali že v šestdesetih letih 19. stoletja.

Plečnikove nagrade in priznanja so podelili 18. aprila 2016 v Narodni galeriji v Ljubljani. Prejemnikoma Plečnikove medalje za strokovno publicistiko, izr. prof. dr. Igorju Sapaču in doc. dr. Franciju Lazariniju, iskreno čestitamo!

Izobraževanje na Univerzi v Mariboru, Fakulteti za zdravstvene vede – doktorski študijski program 3. stopnje Zdravstvena nega

➤ IZR. PROF. DR. (ZDRUŽENO KRALJESTVO VELIKE BRITANIJE IN SEVERNE IRSKE) MAJDA PAJNKIHAR

Na Fakulteti za zdravstvene vede Univerze v Mariboru sledimo trendom sodobnega izobraževanja, znanstvenoraziskovalnega ter strokovnega dela v zdravstveni negi in zdravstvu. Doktorski študijski program 3. stopnje Zdravstvena nega bo omogočal izobraževanje študentov s področja zdravstvene nege. Študenti bodo v sklopu znanstvenoraziskovalnega dela razvijali modele in procese zdravstvene nege kot jedro znanja za prakso in izobraževanje. S tem bo omogočena povezava teoretičnih modelov in konceptov v praksi ter aplikacija znanstvenih dokazov, ki so osnova za na dokazih utemeljeno zdravstveno nego.

Zdravstvena nega je v Sloveniji in širše mlada znanstvena disciplina v razvoju. Prizadevamo si za izobraževanje lastnega kadra in za pridobivanje ustrezno habilitiranih visokošolskih učiteljev in raziskovalcev zdravstvene nege. Pomemben je razvoj znanja zdravstvene nege, tudi za podporo izobraževanja in znanstvenoraziskovalnih dokazov za prakso.

Fakulteta za zdravstvene vede Univerze v Mariboru je dobila soglasje Nacionalne agencije RS za kakovost v visokem šolstvu (NAKVIS) k vlogi za akreditacijo novega doktorskega študijskega programa 3. stopnje Zdravstvena nega, ki smo ga začeli izvajati v študijskem letu 2016/2017. Vpis prvih kandidatov na doktorski študijski program 3. stopnje Zdravstvena nega bo temelj za še intenzivnejši razvoj znanstvenoraziskovalnega dela in nanstvenega jedra znanja zdravstvene nege v slovenskem prostoru.

Študijski program je oblikovan tako, da se kakovost jedra znanja študentov razvija na najvišjo raven vodenja znanstvenoraziskovalnega dela za določeno področje celotnega procesa zdravstvene nege. Program bo omogočal razvoj znanja za podporo izobraževanja in znanstvenoraziskovalnih dokazov za prakso. Je sodobno naravnano, traja 3 leta in obsega 180 ECTS točk. Pri izbirnih predmetih se področje zdravstvene nege interdisciplinarno povezuje z ostalimi področji. Študenti se bodo pod mentorstvom izkušenih in priznanih domačin in tujih visokošolskih učiteljev vključevali v znanstvenoraziskovalno delo v okviru znanstvenoraziskovalnih projektov, v višjih letnikih pa se bodo pripravili na samostojno delo in izdelavo doktorske disertacije.

Z doktorskim študijskim programom 3. stopnje Zdravstvena nega bo Fakulteta za zdravstvene vede Univerze v Mariboru ponudila slovenski družbi celosten sistem visokošolskega izobraževanja na področju zdravstvene nege:

- vertikalno nadgradnjo izobraževanja s področja zdravstvene nege;
- znanstvenoraziskovalno delo za razvoj prakse, osnovane na znanstvenih dokazih, in vključevanje študentov v raziskovalno delo ter raziskovalne projekte;
- razvoj lastnega kadra in izobraževanje akademskega osebja, ki bo znanstvenoraziskovalno aktivno in bo svoje dosežke prenašalo na bodoče študente ter jih implementiralo na področje zdravstvene nege in zdravstva.

MEDICINSKO IZOBRAŽEVANJE TERJA SISTEMSKE SPREMEMBE

➤ ELVIRA ŽIBRAT

➤ MIHA RUBIN

Na Medicinski fakulteti Univerze v Mariboru ugotavljajo, da novela Zakona o visokem šolstvu, ki jo je Vlada RS 31. maja letos poslala v parlament v postopek sprejemanja, v grobem ne upošteva posebnosti študija medicine. Ta je eden izmed najdaljših in najdražjih študijev, ki zadeva več družbenih področij, od visokošolskega izobraževanja do zdravstvenega varstva. Medicine ni moč študirati izven kliničnega okolja, to pa mora zagotavljati ustrezno kakovostno terciarno raven, da lahko izvaja praktični pouk. Na medicinski fakulteti že nekaj časa opozarjajo na nujnost sistemskih sprememb na teh področjih.

Novela ZVIS-a se sicer v enem delu celo naslanja na Zakon o zdravstveni dejavnosti (pri reševanju vprašanja preventivnih zdravstvenih pregledov), zato se upravičeno poraja vprašanje, zakaj prenova zakona ni zajela tudi medicinskega izobraževanja. Slednje bi bilo nujno na primer na področju financiranja, saj predvideno petletno financiranje pomeni za šestletno izobraževanje v medicini (360 ECTS) veliko negotovost in težave v izvedbi pedagoškega programa. Problem je še širši, saj so visokošolski učitelji, ki poučujejo medicino, obenem tudi zdravniki, tako da so vpeti v redno klinično delo, ob tem pa morajo biti znanstvenoraziskovalno in publicistično aktivni ter izvajati kakovostno medicinsko izobraževanje.

Dekan Medicinske fakultete Univerze v Mariboru prof. dr. Ivan Krajnc je nedavno na ključne akterje v Sloveniji naslovil dopis, v katerem se med drugim zavzema za uskladitev delovnega procesa zdravnikov, ki so zaposleni v kliničnem okolju in so hkrati visokošolski učitelji ali sodelavci. Z zaposlitvijo zdravnika v univerzitetnem kliničnem centru so njegove delovne obveze razdeljene na tri področja – zdravljenje, poučevanje in raziskovanje; pri tem prof. dr. Krajnc predlaga, da bi po vzoru iz tujine (Avstrije, Nemčije in Švice) redni delovni proces razdelili med zdravljenje, pedagoško in raziskovalno delo po tretjinah, ali pa bi zdravljenje obsegalo 50 odstotkov, pedagoško delo 30 in raziskovanje 20 odstotkov.

Določanje dejanskega razmerja med pedagoškim, raziskovalnim in kliničnim delom za posameznega visokošolskega učitelja ali asistenta bi moralo biti v pristojnosti univerze ob sodelovanju z univerzitetnim kliničnim centrom, menijo na medicinski fakulteti.

»Realnost kaže, da zdravniki ob prekomerni obremenitvi s kliničnim delom le stežka zmorejo izpolniti tudi vsa pričakovanja univerzitetnega študijskega okolja. Število zdravnikov na 1000 prebivalcev se v Sloveniji ni prav nič povečalo, čeprav je bil prav to eden od pogla-

vitnih razlogov za ustanovitev druge medicinske fakultete v državi. Ugotavljamo tudi, da se počasi znižuje kakovost in zlasti dostopnost zdravstvene oskrbe,« je izpostavil prof. dr. Ivan Krajnc.

šnicam. V najslabšem primeru lahko univerzitetni klinični center celo izgubi naziv učne oziroma klinične bolnišnice.«

Kot je izpostavil prof. dr. Krajnc, bi morali v univerzitetni bolnišnici vodstvene položaje na klinikah zasedati najboljši habilitirani učitelji, ki bi imeli tudi možnost kreiranja kadrovske politike, hkrati pa bi seveda odgovarjali za svojo ekipo in delovanje klinike. Ob tem bi imenovanje predstojnikov univerzitetnih kliničnih oddelkov moralo potekati ob sodelovanju medicinske fakultete in kliničnega centra. Nadalje na Medicinski fakulteti Univerze v Mariboru opozarjajo, da podeljevanje statusa univerzitetni klinični center ne more biti prepuščeno instituciji, ki ne deluje v univerzitetnem sistemu. Odločitev, katera bol-

nišnica izpolnjuje pogoje za podelitev imena univerzitetni klinični center, bi morala biti v pristojnosti Ministrstva za šolstvo, znanost in šport. Nacionalna agencija za kakovost v visokem šolstvu pa bi morala ob ponovni akreditaciji visokošolskega zavoda evalvirati tudi univerzitetni klinični center, če izpolnjuje predpisane pogoje za tak naziv.

Prav tako je treba visokošolske učitelje (profesorje) izločiti iz sistema javnih uslužbencev, tako kot je to urejeno v Evropi. Tega dosedaj

politiki v Republiki Sloveniji še niso naredili in se Slovenija s tem izenačuje z manj razvitimi državami, opozarja dekan MF UM. Nenazadnje pa bi bilo treba uskladiti raziskovalne programe univerzitetnega kliničnega centra in medicinske fakultete. Poleg tega bi morali denar, ki ga zdravstvena zavarovalnica namenja za terciarno dejavnost, eksplicitno nameniti za potrebe medicinskega izobraževanja, za pedagoški in raziskovalni proces.

Problemатiko izvajanja študijskega procesa na področju medicine je že leta 2014 obravnavala tudi rektorska konferenca, prof. dr. Ivan Krajnc pa je predloge rešitev nedavno naslovil na različne merodajne naslove. »Na Ministrstvu za visoko šolstvo so dejali le, da predlogi segajo na cel niz zakonodaje, kar je sicer res. A poudarjam, da govorimo o specifičnem študiju, enem od najzahtevnejših, ki naj bi dal zdravnike z visoko stopnjo usvojenih teoretičnih in praktičnih znanj, z veliko mero empatije in etičnosti ter z visoko kompetentnostjo in profesionalnostjo. Na mariborski medicinski fakulteti že sledimo razvoju medicinskega študija na najboljših univerzah in posodabljammo naš kurikulum, vendar je zdaj resnično skrajni čas za sistemske spremembe,« je poudaril dekan.

Kot je dodal, pri tem sodelujejo tudi z ljubljansko medicinsko fakulteto, saj je njen dekan prof. dr. Dušan Šuput postal generalni sekretar AMSE – Evropskega združenja medicinskih šol. »Tako bomo takoj dobili informacije o načrtovanih spremembah v evropskih institucijah, ki bodo pomembno vplivale tudi na slovensko okolje.«

Sistem, kakršnega imamo sedaj, po njegovem mnenju ni združljiv s kakovostjo in dolgoročno tudi ne more vzdržati. »Celoten sistem deluje na principu minimalnega števila zdravnikov, ki so za opravljeno delo tudi premalo plačani. Gre za sistemski problem, ki ga mora rešiti država oziroma vlada. Če ne bomo uredili nekaterih področij, utegneta imeti obe slovenski medicinski fakulteti resne težave ob napovedanih spremembah direktive 2015/55/EU in mednarodnih akreditacijah, ki se obetajo tako medicinskim šolam kot univerzitetnim bolni-

29. MEDNARODNA BLEJSKA E-KONFERENCA – BLED ECONFERENCE: DIGITAL ECONOMY

➤ IZR. PROF. DR. ANDREJA PUCHAR

Tradicionalna 29. Mednarodna blejska e-konferenca s krovno temo Digitalna ekonomija (angl. Digital Economy) se je odvijala od 19. do 22. junija na Bledu. V evropskem prostoru Blejsko e-konferenco uvrščamo med najpomembnejše dogodke na področju raziskovanja vpliva sodobnih informacijskih in komunikacijskih tehnologij na organizacije, državljane, upravo, izobraževalne institucije in družbo kot celoto. Letošnje konference se je udeležilo preko 200 udeležencev iz več kot 25-ih držav s celega sveta.

Na otvoritvi konference so udeležence nagovorili red. prof. dr. Jernej Turk, prorektor Univerze v Mariboru, red. prof. dr. Marko Ferjan, dekan Fakultete za organizacijske vede, Boris Koprivnikar, podpredsednik vlade in minister za javno upravo, in Marjan Turk, generalni direktor direktorata za informacijsko družbo na Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport. Gostujoči predavatelj je bil eminentni profesor Alan R. Hevner z Univerze Južne Floride v ZDA, ki je utemeljitelj metodologije k načrtovanju in razvoju usmerjenega raziskovanja (design science research). Tema njegovega predavanja je bila vezana na inovacije na področju informacijskih sistemov ter vlogo metodologije načrtovanja in razvoja.

Konferenca je sestavljena iz znanstvenega in strokovnega dela. V znanstvenem delu je bilo na podlagi recenzijskega postopka sprejetih in predstavljenih 45 referatov. Zbornik konference je indeksiran v mednarodnih bazah AIS eLibrary in SCOPUS. Konferenca sodeluje z naslednjimi mednarodnimi revijami: Electronic Markets – The International Journal of Networked Business (SSCI, SCOPUS), Journal of Theoretical and Applied Electronic Commerce Research (SCOPUS), International Journal of Biomedical Engineering and Technology (SCOPUS), International Journal of Networking and Virtual Organisations (SCOPUS), International Journal of Organisation Design and Engineering, Organizacija – Journal of Management, Informatics and Human Resources. Uredniki revij vsako leto povabijo avtorje izbranih referatov k oddaji razširjenih prispevkov.

V strokovnem delu konference so raziskovalci, strokovnjaki z različnih področij in predstavniki različnih institucij na panelih in delavnicah razpravljali o aktualnih področjih razvoja in vpliva sodobnih informacijskih in komunikacijskih tehnologij ter rešitev. Poudarjene tematike konference so bile predvsem naslednje: inovacije, novi e-poslovni modeli, e-zdravstvo in dobro počutje, družbeni mediji, masovni in odprti podatki, izobraževanje v digitalni ekonomiji, mobilne rešitve, internet stvari, tovarne prihodnosti in druge.

Konferenca vsako leto namenja posebno pozornost študentom. Ti se udeležijo študentskega bazarja, kjer predstavljajo inovativne e-rešitve, ki jih ocenjujejo mednarodna žirija in udeleženci. Poleg bazarja se na konferenci vsako leto odvija tudi doktorski konzorcij pod vodstvom skupine mednarodnih profesorjev, ki študente že med letom tudi mentorira.

V program konference se vključujejo tudi raziskovalne skupine evropskih projektov, ki z namenom razširjanja spoznanj in rezultatov projektov organizirajo različne delavnice in sestanke. V letošnjem letu so bili vključeni trije evropski projekti, in sicer BEWISER (Building Enterprises – Wireless and Internet Security in European Regions), UPSIDE (User-driven Participatory Solutions for Innovation in Digitally-centred Ecosystems) in ENVISION (Empowering SME Business Model Innovation), katerega partnerica je tudi Univerza v Mariboru, Fakulteta za organizacijske vede.

V okviru konference smo v sodelovanju z Ministrstvom za javno upravo in Ministrstvom za izobraževanje, znanost in šport prvič izvedli tudi Digitalni forum. Na njem smo razpravljali o priložnostih in težavah razvoja digitalne družbe v Sloveniji ter o potrebnih ukrepih za spodbujanje konkurenčnosti organizacij in države.

Prihodnje leto bo konferenca obeležila pomemben jubilej, saj se bo odvila že tridesetič. Potekala bo od 18. do 21. junija 2017 in že sedaj vas vabimo, da se nam pridružite.

TRANSPARENTNOST DELOVANJA ŠTUDENTSKE ORGANIZACIJE

IZRED. PROF. DR. JANJA HOJNIK

Tik pred poletjem je Državni zbor RS obravnaval predlog spremembe Zakona o skupnostih študentov (ZSkuŠ), ki je bil v Državni zbor poslan na pobudo študentov, združenih v Študentsko društvo Iskra. Ustanovni cilj tega društva je bil reformirati Študentsko organizacijo Slovenije (ŠOS), stanovsko organizacijo vseh študentk in študentov, v smeri večje transparentnosti in odgovornosti študentskih funkcionarjev za poslovanje ter upravljanje s sredstvi. Na študentskem referendumu pred dvema letoma in pol je sicer kar 95 odstotkov od 6000 udeležencev menilo, da je potrebna korenita reforma delovanja ŠOS, a do tega zgolj na osnovi notranjih instrumentov ŠOS do danes ni prišlo.

Osrednji kamen spotike v celotni zgodbi je vprašanje pravnega statusa ŠOS. Sedaj veljavni ZSkuŠ (sprejet je bil leta 1994 in odtlej nikoli spremenjen ali posodobljen) ne opredeljuje narave pravne subjektivitete ŠOS, temveč zgolj navaja, da gre za pravno osebo. Zato je pri presoji narave te pravne subjektivitete odločilna sodna praksa. V tem pogledu je Upravno sodišče RS v zadnjih petih letih trikrat, Vrhovno sodišče RS pa dvakrat presodilo, da je ŠOS po več kriterijih (način ustanovitve, namen delovanja, način financiranja, izvrševanje javnih pooblastil in način pridobitve statusa člana) oseba javnega prava. Ko je ŠOUL leta 2008 vložila ustavno pritožbo zoper sklep Računskega sodišča, ker da je slednje s tem, da jo šteje za osebo javnega prava, kršilo Ustavo RS, je celo Ustavno sodišče RS ugotovilo, da so očitki ŠOUL »očitno neutemeljeni«. Podobno si tudi Informacijski pooblaščenec že vrsto let neuspešno prizadeva, da bi ŠOS preprečil v razkritje informacij javnega značaja.

Kljub vsemu navedenemu je ŠOS leta 2014 v Študentsko ustavo napisala, da je oseba zasebnega prava, v statut ŠOUL pa je bilo pred nekaj meseci celo zapisano, da je slednja pravna oseba »sui generis«. Na zahteve Informacijskega pooblaščenca se direktorji enot ŠOS sklicujejo na »poslovno tajnost« njihovega poslovanja. Čeprav ŠOS in njene enote s svojimi avtonomnimi pravnimi akti seveda ne morejo nadvladati odločitev najvišjih sodišč v državi in drugih organov, pa navedeno »kodificiranje« določb, ki so v nasprotju z veljavno sodno prakso, kaže na veliko ignoriranje sodišč in vztrajanje funkcionarjev ŠOS pri tem, da bi kot subjekt zasebnega prava organizacijo vodili na nepregleden in z vidika namena organizacije zelo sporen način.

Predlog novele ZSkuŠ tako preko odprave nejasnosti glede pravnega statusa ŠOS in njenih organizacijskih oblik poskuša predvsem doseči bolj gospodarno in transparentno poslovanje ter zagotoviti namensko porabo javnih sredstev, obenem pa vzpostaviti ustrezen zunanji nadzor nad poslovanjem ŠOS in njenih organizacijskih oblik. Sredstva za svoje delovanje ŠOS pridobiva iz naslova koncesijskih dajatev in 130. člena Zakona o uravnoteženju javnih financ (ZUJF-C). Vsak študent, ki dela preko napotnice, tako v proračun ŠOS prispeva 3,8 odstotka bruto vrednosti napotnice, kar je po podatkih Statističnega urada RS za leto 2015 v povprečju pomenilo 384 evrov, skupno pa ŠOS letno prejme preko deset milijonov evrov sredstev. Samo ŠOUM, ki deluje na naši alma mater, letno prejme za dve manjši fakulteti finančnih sredstev. Kljub temu ŠOS ni

podvržena rednemu zunanjemu nadzoru nad porabo teh sredstev, tako da si lahko organizacijske enote ŠOS »privoščijo« celo milijonske nepremičninske posle.

Tako so mediji letošnjo pomlad denimo poročali o tem, da je nek študentski funkcionar kupil veliko parcelo v središču Ljubljane in jo nato za trikrat višjo ceno prodal študentski organizaciji, slednja pa je parcelo kupila, ker so njeni vodilni vedeli, da naj bi v prihodnje po tej parceli tekli železniški tiri in so upali na visoko odškodnino s strani države. O podobnih poslih študentskih funkcionarjev smo lahko brali tudi v Mariboru, od trgovanja z nepremičninami do zagotavljanja dela prijateljem izbrancev. Iz tega bi lahko sklenili, da je ŠOS dejansko oseba zasebnega prava, ki primarno deluje za zasebne interese. A to je v nasprotju z namenom ustanovitve in načinom financiranja te organizacije ter zelo sporno, če upoštevamo, da morajo pri nas vrtci ukinjati oddelke za otroke z avtističnimi motnjami zaradi pomanjkanja finančnih sredstev in da si iz istega razloga številni študenti težko kupijo učbenike.

Čeprav se v dopustnem obsegu tega članka ne uspem niti dotakniti spornih praks na področju volitev v ŠOS, ki so zlasti na Univerzi v Mariboru pereč problem, naj v sklepu izrazim svoje upanje, da bo predlog novele ZSkuŠ po jesenski ponovni obravnavi v Državnem zboru dobil zadostno podporo poslancev in tako omogočil celovit pregled poslovanja ŠOS in njenih organizacijskih enot ter preprečil delovanje študentskih funkcionarjev, ki ni usmerjeno izključno v namen olajšati študij študentom.

Raziskovalci Fakultete za varnostne vede Univerze v Mariboru so prispevali k razvoju situacijsko-akcijske teorije o prestopniškem vedenju

➤ RED. PROF. DR. GORAZD MEŠKO

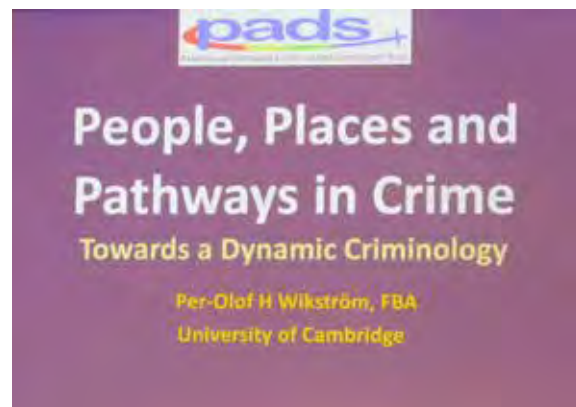
V mestni hiši v Stockholmu, kjer podeljujejo Nobelove nagrade, je 15. junija 2016 potekala podelitev Stockholmske nagrade za kriminologijo, ki velja za eno najprestižnejših svetovnih nagrad za raziskovalno delo na področju kriminologije. Prejemniki letošnje nagrade so bili Travis Hirschi (avtor generalne teorije o kriminaliteti), Cathy Spatz Widom (raziskovalka na področju zanemarjanja otrok) in Per-Olof Wikström z britanske Univerze v Cambridgeu (avtor situacijsko-akcijske teorije o dinamiki prestopništva mladih).

V raziskavi PADS+, ki jo je vodil Per-Olof Wikström, so od leta 2009 dalje sodelovali tudi raziskovalci Fakultete za varnostne vede Univerze v Mariboru (Gorazd Meško, Peter Umek, Matevž Bren in Eva Bertok). Opravili so študijo na vzorcu 818 osnovno- in srednješolcev, starih 12 in 16 let, izvedli pa so tudi intervjuje o preživljanju prostega časa. Podatke iz slovenske študije (The Slovenian Study of Parental Monitoring and Adolescent Delinquency – SPMAD) so primerjali z rezultati študij iz drugih držav (Avstrija, Belgija, Nemčija, Španija, Velika Britanija).

Projekt, ki ga je vodil Per-Olof Wikström, je bil za mlado fakulteto mariborske univerze prva priložnost, da sodeluje pri razvoju kriminološke teorije v mednarodnem okolju. Rezultati raziskovanja Fakultete za varnostne vede v okviru te študije niso številni, so pa odlični. Rezultati slovenskega raziskovanja v okviru študije PADS+ so objavljeni v ameriški reviji Journal

of Criminal Justice (Hietenlehner, Pauwels in Meško, 2015), ki je leta 2015 najvplivnejša revija na področju kriminologije in penologije, v reviji Britanskega kriminološkega združenja British Journal of Criminology (Hirtenlehner, Pauwels in Meško, 2014) in v reviji inštituta Maxa Plancka za mednarodno primerjalno kazensko pravo (Freiburg) Monatsschrift für Kriminologie und Strafrechtsreform (Meško, Hirtenlehner in Bertok, 2015).

Raziskovalci Fakultete za varnostne vede so sodelovali tudi v podobni raziskavi, ki so jo vodili nemški raziskovalci (YOUPREV). Raziskava je dala podobne rezultate kot raziskovanje v okviru projekta PADS+ in razvoja situacijsko-akcijske teorije.

Predavanje Pera-Olofa Wikströma o situacijsko-akcijski teoriji

Prejemniki Stockholmske nagrade za kriminologijo

Vodja slovenskega dela raziskave Gorazd Meško v pogovoru z Letizio Paoli, članico žirije Stockholmske kriminološke nagrade.

Skupinska fotografija sodelujočih v raziskavi PADS+ o situacijsko-akcijski teoriji

Per-Olof Wikström je bil leta 2013 ob 40. obletnici Fakultete za varnostne vede Univerze v Mariboru (in njenih predhodnic) prejemnik priznanja za razvoj raziskovalnega dela na tej fakulteti.

Govor Pera-Olofa Wikströma po prejemu Stockholmske nagrade za kriminologijo, v katerem je omenil tudi prispevek slovenskih in drugih raziskovalcev pri razvoju situacijsko-akcijske teorije.

PROJEKT HYPSTAIR SE ZAKLJUČUJE Z USPEŠNO DEMONSTRACIJO HIBRIDNEGA POGONA

➤ MARŠENKA MARKSEL

Projekt HYPSTAIR se posveča konceptu serijskega hibridnega letala, ki trenutno predstavlja najboljši kompromis med učinkovitostjo in dosegom za lahka letala. Hibridno letalo je, poenostavljeno povedano, letalo z električnim pogonom, ki ima na krovu še dodaten generator za proizvodnjo elektrike, s čimer je možno povečati doseg letala. Zaradi hibridnega električnega pogona predstavlja takšno letalo pomemben korak naprej k okolju prijaznejšemu letalstvu. Projekt v letošnjem letu zaključujemo z izjemnim dosežkom – z uspešnim zagonom najmočnejšega letalskega hibridnega električnega pogonskega sklopa. V projektu, sofinanciranem v sklopu 7. okvirnega programa Evropske unije, je poleg Pipistrela, Siemens AG, MBVisiona in Univerze v Pisi sodelovala tudi Univerza v Mariboru, in sicer Fakulteta za elektrotehniko, računalništvo in informatiko ter Fakulteta za gradbeništvo, prometno inženirstvo in arhitekturo.

HYPSTAIR partnerstvo (Pipistrel, Siemens, Univerza v Mariboru, Univerza v Pisi, MBVision)

Hibridni električni pogonski sklop sestavljajo komponente, ki jih je za projekt razvijal Siemens in predstavljajo vrhunec tehnologije na področju letalskih pogonov. Pogonski motor, ki zagotavlja 200 kW vzletne moči in 150 kW stalne moči, ter generator, ki nudi 100 kW moči, se odlikujeta z energijsko gostoto nad 5 kW/kg in dvojnimi navitjem s štirimi regulatorji moči, kar zagotavlja poprej nedosegljivo zanesljivost delovanja. Po obsežnem laboratorijskem testiranju vseh komponent in integraciji sistema v trup letala smo partnerji izvedli uspešen zagon celotnega pogonskega sklopa in testiranje pogona tako pri nizkih kot visokih močeh. Dodatno je bil namensko razvit poseben petkraki propeler, ki je najučinkovitejši pri nizkih obratih in se ponaša z nizko ravno hrupa. Preizkus vzletne moči je bil izveden ob skupni uporabi generatorja, ki ga poganja turbinsko polnjen agregat, in namensko razvitih visokozmogljivih baterij, ki omogočajo hitro praznjenje.

Naša univerza je sodelovala pri izdelavi edinstvene inovacije, t. i. uporabniškega vmesnika

(Human-Machine-Interface– HMI), ki poenostavlja upravljanje z zahtevnim pogonskim sklopom. V projektu razvit hibridni pogonski sklop ima ob klasičnem pogonskem sistemu integrirane tudi električni motor, generator in

baterije, ki so umeščene v krila letala. Takšna integracija posledično pomeni kompleksnejši sistem z veliko težjim upravljanjem in potrebo po spremljanju mnogih informacij o delovanju, ki jih pilotu ni možno posredovati zgolj na enem zaslonu. Zagotavljanje vseh potrebnih informacij pri tako zapletenem pogonskem sistemu pri klasični razporeditvi kontrolnih instrumentov v pilotski kabini vodi do preobremenjenosti pilota z informacijami. To pa lahko vpliva na neučinkovito rabo razpoložljive energije, kar pomeni resno grožnjo varnosti letala. Uporabniški vmesnik za upravljanje hibridnega pogonskega sklopa je bil razvit pod vodstvom podjetja MBVision iz Italije. Za nadzor nad stanjem in delovanjem pogonskega sklopa je bil namensko razvit nov integriran večnamenski prikazovalnik.

Pri razvoju uporabniškega vmesnika smo na Univerzi v Mariboru opravili pionirsko delo na področju haptičnega povratnega odziva, ki pilotu z uporabo ročice omogoča hkratno dodajanje moči in prejetje povratnih informacij ter nadzor nad sistemom ob spremembah delovanja oz. prepoznavanje napak. Razvili smo haptično pogonsko ročico, ki pilotu ne omogoča samo nadzora moči hibridnega pogonskega sistema, temveč tudi komunikacijo s sistemom preko intuitivnega človekovega tipnega čuta. Določene informacije, ki se v večini letal prenašajo vizualno (preko prikazovalnikov in zaslonov), smo prevedli v občutek povratne sile in drugih učinkov v ročici, kar potencialno pomeni raz-

bremenitev pilota. Haptična pogonska ročica dopolnjuje vizualne elemente na zaslonih z bolj intuitivnimi haptičnimi informacijami.

Eksperimentalni prototip (na sliki) je uspešno prikazal simuliranje občutka povratne sile v pogonski ročici med splošnim upravljanjem pogonskega sistema. Uporabljeni haptični učinki poustvarjajo signale, ki jih lahko čutimo v naravi in vzpodbudijo intuitivni človeški odziv. Različni haptični učinki, kot so tresenje, udarci, stalna povratna sila in vibracije, so bili dodeljeni različnim stanjem sistema s ciljem doseganja optimalnega leta in učinkovite rabe energije. S haptičnimi učinki lahko zagotovimo intuitiven nadzor nad kompleksnim hibridnim pogonskim sistemom in povečamo raven varnosti poleta.

HYPSTAIR Pogonska ročica (Fakulteta za elektrotehniko, računalništvo in informatiko, dr. Aleš Hace)

Univerza v Mariboru je aktivno sodelovala v projektu tudi pri testiranju in simuliranju možnih načinov letenja ter tipičnih potekov poleta, predvidenih v teoretičnih študijah modela. Proučili smo številne standarde in smernice znotraj avtomobilske industrije (v tej je podro-

čje električnih vozil najrazvitejše), pri čemer smo ugotavljali razlike in podobnosti s področjem letalske industrije. Na osnovi pregledane literature smo določili primerno oceno tveganja ter predlagali ustrezne metode in orodja za ocenitev funkcionalne varnosti. Najbolj uveljavljeno orodje za testiranje v avtomobilski industriji in tudi v letalski industriji je HiL (Hardware-in-the-Loop), ki se v splošnem uporablja za električne naprave, s primerno prilagoditvijo pa je uporabno tudi za testiranje ICE motorjev in elektronskih komponent. Na področju proučevanja varnosti samo demonstracija varnega delovanja sistema ni dovolj, kar velja tudi za letalstvo. Treba je namreč dokazati, da je bil razvoj sistema, strojne in programske opreme izveden na predpisan način. Zaradi tega so bili predpisi in navodila ustreznih standardov tekom projekta proučeni in upoštevani pri načrtovanju ter razvoju. V okviru testiranja in uporabe orodja HiL so bile ugotovljene številne prednosti, saj omogoča ponovno uporabo testne in programske opreme, kar zmanjšuje stroške testiranja, oblikovanja in integracije ter tako omogoča hitrejši prodor novega produkta na tržišče.

Projekt prinaša nova znanja, ki so pomembno obogatila tako znanstveno kot izobraževalno

delo na naši univerzi. Veliko tehničnega znanja s področja letalstva in znanja v povezavi s predpisi in zahtevami za izdajo certifikatov smo že med izvajanjem projekta prenašali na študente. Razumevanje razvojnih in proizvodnih procesov v letalski industriji prinaša študentom Univerze v Mariboru prednosti v primerjavi z vrstniki z drugih univerz. Znanje in kompetence, pridobljene v projektu, še posebej na področju funkcionalne varnosti, prinašajo tudi številne nove možnosti za prihodnje sodelovanje v raziskovalnih projektih, Univerza v Mariboru pa se je uveljavila kot zanesljiv in dober partner, ki se lahko postavi ob bok tudi najboljšim svetovnim industrijskim partnerjem.

KAKO DO UČINKOVITEJŠE SLOVENSKE LOGISTIKE?

➤ PRED. UROŠ KRAMAR, MAG. INŽ. LOG.

➤ KSENIJA KONČAN

➤ DR. VESNA MIA IPAVEC

➤ MANCA ZRINSKI

V zadnjem poročilu o učinkovitosti logistike, ki ga Svetovna banka objavi vsaki dve leti, je Slovenija uvrščena na 50. mesto (leta 2014 smo bili na 38. mestu) od skupaj 160 ocenjenih držav. Indeks učinkovitosti logistike (ang. Logistics Performance Index) je sestavljen iz šestih kazalnikov: učinkovitosti carine in mejnih pristojbin, kakovosti trgovinske in prometne infrastrukture, enostavnosti urejanja konkurenčnih cen mednarodnih pošilk, kakovosti in učinkovitosti logističnih storitev, sposobnosti sledenja pošilkam ter pravočasnosti dostave pošilk. Čeprav je indeks bolj osredotočen na transportno-logistične storitve, odpira prostor širši razpravi in nujnosti vključevanja vseh deležnikov slovenske logistike k prepoznavanju priložnosti za njeno večjo učinkovitost na širokem interdisciplinarnem področju.

Na fakulteti smo izkoristili priložnost in v okviru mednarodno prepoznane konference Logistika in trajnostni transport ter mednarodne poletne šole opozorili na nujnost izboljšav v slovenski logistiki ter odprli širšo razpravo o učinkovitosti logistike. S pridobitvijo projektov Celostnih prometnih strategij pa v štirih občinah prispevamo k trajnostnemu in celovitejšemu pristopu k načrtovanju transporta.

Z mednarodno uveljavljenimi strokovnjaki logistike o 'Integraciji pretoka ljudi in blaga s sodobno družbo 2.0'

V juniju so Fakulteto za logistiko obiskali uveljavljeni mednarodni strokovnjaki, ki so svoje znanje in izkušnje delili v okviru dveh mednaro-

dnih dogodkov. Mednarodna znanstvena konferenca o logistiki in trajnostnem transportu (International Conference on Logistics & Sustainable Transport) je vsakoletni dogodek Fakultete za logistiko, namenjen predstavitvi najnovejših rezultatov in dognanj s področij trajnostne logistike in transporta v regiji in svetu. Poteka v angleškem jeziku in je namenjena akademski in strokovni javnosti, načrtovalcem javnih politik, raziskovalcem, podiplomskim študentom in drugim, ki delujejo na področju logistike, upravljanja oskrbovalnih verig, prometa in transporta ljudi ter blaga.

Med gostujočimi predavatelji so bili letos svetovno priznani predavatelj prof. dr. Kenneth Button z Univerze George Mason (ZDA), prof. dr. Kulwant S. Pawar z Univerze Nottingham (Velika Britanija), prof. dr. Nenad Zrnić z Univerze v Beogradu (Srbija), izr. prof. dr. Anna Voroshilova s Sibirske državne univerze za vesoljske študije (Rusija) in prof. dr. Konrad Schliephake z Univerze v Würzburgu (Nemčija). Predstavljeni so bili prispevki s področij rabe infrastrukturnih sistemov, integriranih informacijskih sistemov, definicij in izvajanja interneta stvari, upravljanja tveganj in varnostnih vprašanj, varčne rabe prevoznih sredstev, obnovljivih virov energije, varovanja okolja idr.

S pestro mednarodno udeležbo (Kitajska, Rusija, ZDA, Turčija, Velika Britanija, Belgija, Nemčija, Češka, Hrvaška, Poljska, Srbija) smo zagotovili raznolikost v razmišljanju o integraciji pretoka ljudi in blaga z družbo 2.0. Predstavljene in prediskutirane so bile konkretne znanstvenoraziskovalne rešitve s področij trajnostne logistike in transporta, s katerimi se kot posamezniki in družba soočamo v sodobnem svetu. Namesto zbornika konferenčnih člankov se je programski odbor v letošnjem letu odločil članke izdati v okviru mednarodno priznanih znanstvenih revij, kot so Technical gazette (ISSN 1330-3651), ki je uvrščena v podatkovno bazo JCR, Journal of Applied Engineering Science (ISSN 1451-4117) in FME Transactions (ISSN 1451-2092). Sleđnji sta uvrščeni v podatkovno bazo Scopus.

V juniju smo gostili tudi udeležence 4. mednarodne poletne šole za logistiko. Na letošnji poletni šoli so poleg naših predavateljev izr. prof. dr. Irene Gorenak, izr. prof. dr. Tomaža Krambergerja in doc. dr. Matevža Obrechta pri izvedbi predmetov sodelovali tudi tuji strokovnjaki. Poleg omenjenih prof. dr. Kennetha Buttona in izr. prof. dr. Anne Voroshilove sta sodelovala tudi prof. dr. Zoltán Szegedi z madžarske Szechenyi Istvan University

Slika: svetovno priznani predavatelj prof. dr. Kenneth Button z Univerze George Mason (ZDA)

in dr. Andre Kreie, ki je projektni menedžer fundacije Kühne Nagel in prorektor German Academy for Foreign Trade and Logistics (DAV) iz Bremna. Predavanja iz predmetov Trajnostni transport in obnovljivi viri energije v logistiki, Organizacijsko komuniciranje in poslovna etika ter Strateška trajnostna logistika in načrtovanje transporta so obiskovali udeleženci iz Rusije, s Hrvaške, Poljske in iz Srbije.

Del aktivnosti poletne šole je bil namenjen druženju in mreženju udeležencev in profesorjev poletne šole ter študentov naše fakultete, zato

smo posebno pozornost namenili tudi organizaciji prostočasnih aktivnosti, ko so si udeleženci ogledali univerzo in mesto Maribor, Celje in vse njegove znamenitosti, Bled in Ljubljano. Po uspešno zaključenem programu poletne šole so udeleženci v skladu s sklepom senata prejeli certifikat in tri kreditne točke.

Trajnostno prometno načrtovanje za boljši jutri

Fakulteta za logistiko je maja letos pričela z izdelavo Celostnih prometnih strategij (CPS) za štiri slovenske občine: Zagorje ob Savi, Šmarje pri Jelšah, Žalec in Šoštanj. Projekt sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Kohezijskega sklada v skladu z Operativnim programom za izvajanje Evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020.

Temeljni namen CPS je nov pristop k načrtovanju transporta, ki temelji na trajnostni mobilnosti in trajnostnem razvoju. Pri tem se gradi predvsem na trajnostnem, celovitem in participativnem pristopu. Trajno-

stni pristop zahteva uravnotežen gospodarski razvoj, socialno pravičnost in okoljsko sprejemljivost. Celovit pristop predstavlja upoštevanje praks in politik različnih sektorjev, ravni oblasti in sosednjih administrativnih območij. Participativni pristop pa zahteva vključevanje javnosti v vseh fazah načrtovalskega procesa.

Cilj Celostnih prometnih strategij je priprava in sprejem strateških dokumentov, vključno z akcijskimi načrti za njihovo izvedbo. Izr. prof. dr. Darja Topolšek, vodja projektov na FL UM, je povedala: »Projekti CPS so odlična priložnost

za občine, da začnejo trajnostno razvijati svoj promet in da k temu privabijo tudi občane. Potrebne bodo korenite spremembe tako pri procesih načrtovanja kot v sami miselnosti prebivalcev. Kot strokovnjaki s področja mestne mobilnosti bomo v Laboratoriju za promet in logistiko sistemov FL UM v prihodnjih mesecih intenzivno načrtovali prometne strategije, pri čemer upamo tudi na čim večjo vključenost študentov, ki predstavljajo prihodnje generacije mestnih upravljavcev in prebivalcev.«

Sprejete strategije bodo prispevale k razvoju urbane mobilnosti, večji kakovosti bivanja, večji varnosti, boljši izkoriščenosti sedanje transportne infrastrukture, manjšemu vplivu na okolje, zmanjšanju prometnih zastojev in s tem boljšim pogojem za gospodarski razvoj tako urbanih kot ruralnih okolij.

Poudarek pri izdelavi strategij je povečanje deleža kolesarjev, pešcev in uporabnikov javnih prevozov kot načinov transporta. Prav tako je poudarek na boljši izkoriščenosti že izgrajene transportne infrastrukture v občini in izboljšanju mestne logistike.

Pri oblikovanju takšnega strateškega dokumenta je pomembno, da ga podpirajo tudi prebivalci občine. Tako je pri oblikovanju strategije močno prisotno sodelovanje javnosti v vseh fazah izdelave. To sodelovanje poteka preko javnih razprav, delavnic, okroglih miz, anket, javnih prireditev in intervjujev.

Projekti izdelave Celostnih prometnih strategij, ki se bodo zaključili v začetku prihodnjega leta, so razdeljeni v več faz. Te sledijo opredeljenim smernicam trajnostnega transportnega načrtovanja. Trenutno so projekti v fazi priprave strategije, ki obsega analizo obstoječega stanja in oblikovanja scenarijev. Tako so že bile izvedene dobro obiskane javne razprave in delavnice, kjer so udeleženci preko ustvarjalnega dialoga in interaktivnih delavnic iskali različne poglede in predloge na problematiko transporta in mobilnosti v posamezni občini.

V okviru tedna mobilnosti, je bil v sredini septembra, je projektna skupina Fakultete za logistiko iz Laboratorija za promet in logistiko sistemov v posameznih občinah pripravila tudi javne prireditve. Na teh so bili predstavljeni prvi izsledki posameznih projektov.

MEDNARODNO SODELOVANJE FAKULTETE ZA ZDRAVSTVENE VEDE UNIVERZE V MARIBORU

➤ IZR. PROF. DR. (ZDRUŽENO KRALJESTVO VELIKE BRITANIJE IN SEVERNE IRSKE) MAJDA PAJNKIHAR

➤ PROF. DR. SONJA ŠOSTAR TURK

Na Fakulteti za zdravstvene vede Univerze v Mariboru (FZV UM) vsako leto v juniju organiziramo mednarodne dogodke, ki visokošolskim učiteljem in sodelavcem ter študentom omogočajo, da se povežejo in sodelujejo s strokovnjaki zdravstvene nege in zdravstva iz tujine. S tem tudi razširijo svoj krog povezav za mednarodno sodelovanje na znanstveno-raziskovalnem in izobraževalnem področju.

FZV UM je 14. in 15. junija 2016 organizirala srečanje raziskovalne skupine UDINE-C (Understanding Development Issues in Nurse Educator Careers). Ta neformalna skupina promovira prijateljstvo, spoštovanje in intelektualno izmenjavo med strokovnjaki zdravstvene nege in zdravstvenih ved, ki delujejo na področju razvoja znanstvenoraziskovalnega dela ter razvoja veščin na področju izobraževanja in prakse v vseh državah članicah. Na sestanku so udeleženci iz osmih držav razpravljali o trenutnih problemih in priložnostih za nadaljnji razvoj na področju izobraževanja iz zdravstvene nege v Evropi, ZDA in Rusiji. Udeleženci so razpravljali tudi o aktualnih in prihodnjih projektnih predlogih ter študijskih programih za razvoj zdravstvene nege v slovenskem in mednarodnem prostoru.

V istem terminu je na fakulteti potekal tudi posvet z mednarodno udeležbo na temo migracije in integracije migrantov v družbo. Na posvetu so poleg naših zaposlenih sodelovali predstavniki partnerskih univerz: Nicolaus Copernicus University s Poljske, Savonia University of Applied Sciences s Finske, University College Cork z Irske ter University of Bradford iz Velike Britanije. Stanje v Evropi in po svetu namreč narekuje potrebo po integraciji migrantov v družbeno okolje. Nujna je potreba po izvajanju raziskovalnih projektov za razvoj jedra znanja v podporo izobraževanju in praksi ter razumevanje kulturne raznolikosti in potreb v družbi.

Sredi junija letos je na FZV UM potekala učna delavnica s področja mentoriranja doktorskih študentov, ki smo jo organizirali v sodelovanju z doc. dr. Christine Jackson z University of Lincoln, School of Health and Social Care (Anglija). V okviru delavnice so bili predstavljeni različni pogledi o poteku doktorskih študijskih programov in poti študenta skozi izobraževanje na nivoju doktorskega študija. Na delavnici so sodelovali profesorji in študenti doktorskega študija iz Slovenije, Velike Britanije, Avstrije, z Islandije in iz Rusije. V prvem delu

je svoj pogled na vlogo mentorja podal zasl. prof. dr. Tony Butterworth, ki je v svoji dolgoletni karieri v vlogi mentorja na področju zdravstvene nege sodeloval z več kot 25 študenti na treh različnih angleških univerzah. Za njim sta svoje izkušnje z vidika doktorskih študentov predstavila dr. Paul Turner, ki je doktorski študij pravkar zaključil, in David Nelson, ki je z doktorskim študijem na University of Lincoln šele pričel. Zadnji del delavnice je bil namenjen identifikaciji področij, kjer bodoči mentorji doktorskih študentov na FZV UM pričakujejo podporo pri svojem delu.

FZV UM je 16. junija 2016 ob 23-letnici delovanja fakultete organizirala mednarodno znanstveno in partnersko konferenco z naslovom Raziskovanje in izobraževanje v zdravstveni negi. Namen konference je bil prispevek k doprinosu razvoja jedra znanja in predstavitev rezultatov raziskovanja za podporo prakse ter izobraževanja v zdravstveni negi in zdravstvu v slovenskem in mednarodnem prostoru. Visokošolski učitelji in študenti z uglednih univerz so predstavili 47 prispevkov iz aktualnih raziskovalnih projektov za učinkovito, varno in humano obravnavo pacientov in njihovih družin. Prispevki so se nanašali na aktualna in kompleksna področja zdravstvene nege in zdravstva, kjer medicinske sestre potrebujejo najnovejša znanja v izobraževanju in praksi. Dodana vrednost konference je mednarodno sodelovanje in povezovanje podiplomskih študentov zdravstvene nege iz Slovenije, s Hrvaške in iz Velike Britanije.

Na FZV UM podpiramo in spodbujamo nacionalno in mednarodno povezovanje, pa tudi sodelovanje z namenom profesionalnega, raziskovalnega, osebnega in interdisciplinarnega povezovanja ter predstavitev Univerze v Mariboru izven naših meja. Organizacija letošnjih junijskih dogodkov je bila odlična priložnost za mreženje naših zaposlenih s kolegi tako iz domovine kot iz tujine.

ŠTUDENTSKI SVET UM NE POČIVA

PIA PREBEVŠEK

Študentski svet Univerze v Mariboru skozi celotno študijsko leto skrbi za raznoliko obštudijsko dejavnost. Študentom ponujamo tako družabne dogodke kot tudi dogodke s socialno noto. Dva izmed tradicionalnih dogodkov sta se odvila tik pred študijskimi počitnicami.

POŽENI SRCE, DARUJ KRI!

V maju smo organizirali že tradicionalne krvodajalske akcije, s katerimi želimo spodbuditi študente, da poženejo svoja srca in darujejo kri ter tako nesebično pomagajo tistim, ki nujno potrebujejo to dragoceno življenjsko tekočino. Krvodajalske akcije so potekale v štirih različnih terminih. Prva krvodajalska akcija letošnje pomladi je bila 16. maja na Tehniških fakultetah, nato sta 24. in 31. maja sledili akciji v Centru za transfuzijsko medicino

UKC Maribor. Izmed vseh spomladanskih akcij je bila krvodajalska akcija, ki se je odvila 30. maja pred Pedagoško fakulteto, še posebej pomembna in posebna – potekala je namreč na krvodajalskem avtobusu UKC Maribor. Uporaba takšnih avtobusov je v tujini že ustaljena praksa, v Sloveniji pa je ta prvi. V notranjosti ima štiri ločene stole za odvzem krvi in vso potrebno opremo, da lahko krvodajalska akcija nemoteno poteka.

V spomladanskih terminih krvodajalskih akcij je kri darovalo več kot 100 krvodajalcev. Privabiti smo uspeli precej študentov, ki so kri darovali prvič, prav tako pa je kri darovalo tudi veliko število zaposlenih. Ponosni smo na odziv in številke ter veseli, da vsako leto znova dokazujemo, da smo študentje Univerze v Mariboru vedno pripravljeni pomagati.

ŠTUDENSKO TEKMOVANJE V RAFTIH

Na vroč prvi julijski dan smo poskrbeli za osvežitev, in sicer smo izvedli tradicionalni dogodek Študentsko tekmovanje v raftih Univerze v Mariboru. Športno-zabavni dogodek s pridihom tekmovalnosti in adrenalina je namenjen sprostitvi študentov med poletnim izpitnim obdobjem. Letos je tekmovanje potekalo na daljši progi, predstavili pa smo tudi prireditveni prostor. A kljub novo-

stim smo se imeli odlično. Tekmovanja se je udeležilo 20 ekip, ki so v druženju uživale cel popoldan. Ob koncu so se v finalu pomerile štiri ekipe: Pridni študentje (FGPA), FACULTY UNITED (FERI, FS, FKKT), Rit:o – piki vol 3.0 (MF) in Kar bo, pa bo (FGPA).

Prvo mesto si je že drugo leto zapored priborila ekipa Rit:o – piki vol. 3.0 s časom 3:15,43, drugo mesto so osvojili FACULTY UNITED s časom 3:20,66 in 3. mesto Pridni študentje s časom 3:22,06. Zmagovalne ekipe so iz rok prorektorice za študentska vprašanja Maje Žibert prejele pokale in medalje, vsak član ekipe pa je dobil še brezplačno vožnjo po sankališču PohorJet.

GREMO NA PRVI ROK 2016

Kljub poletju in študijskim počitnicam pa študenti nismo preveč počivali, temveč smo ta čas izkoristili tudi za pripravo na nove izzive, ki jih prinaša oktober. Intenzivno smo se pripravljali na naš največji dogodek in nepozaben vstop v študijsko leto 2016/2017 – koncert Gremo na prvi rok. Z dogodkom študentom ponudimo možnost zabave in še zadnje sprostitev, prav tako pa je ta koncert dobra priložnost za medsebojno spoznavanje brucev in predvsem druženje med vsemi študenti. Gremo na prvi rok pa ni samo zabava, saj je dogodek tudi humanitarne narave. Pod sloganom Študenti za študente namreč vzporedno poteka humanitarna akcija, na katero se lahko preko razpisa prijavi študenti UM iz socialno šibkejših okolij, ki uspešno opravljajo študijske obveznosti. Celotna vstopnina od koncerta je tako namenjena izvedbi te akcije.

ŠTUDENTI UM IZDELALI SCENARIJE OŽIVLJANJA MESTNEGA SREDIŠČA ZREČ

7 PETRA ŠTRAUS

Izdelani scenariji predstavljajo prve rezultate sodelovanja med Univerzo v Mariboru in Občino Zreče na podlagi Sporazuma o sodelovanju na področju trajnostnega in družbeno odgovornega razvoja regije.

V Kulturnem domu Zreče so spomladi slavnostno otvorili razstavo z naslovom Zreče center – oblikovanje mestnega jedra, na kateri so predstavili scenarije oživljanja mestnega središča Zreč. Projektne študije, ki so podrobneje predstavljene v istoimenski monografiji, so izdelali študenti arhitekture ob strokovni podpori mentorjev v okviru magistrskega programa Arhitektura na Fakulteti za gradbeništvo, prometno inženirstvo in arhitekturo (FGPA) Univerze v Mariboru. Izdelani scenariji so rezultat intenzivnega sodelovanja Univerze v Mariboru in FGPA z Občino Zreče na podlagi sklenjenega Sporazuma o sodelovanju na področju trajnostnega in družbeno odgovornega razvoja regije.

»Po večmesečnem delu so v monografiji predstavljena študentska dela, ki ponujajo različne scenarije preoblikovanja centralnega območja Zreč. Inovativne rešitve spodbujajo k razmišljanju o možnih odločitvah v prihodnosti, za kar izrekam vsem vključenim priznanje in zahvalo,« je poudaril župan Občine Zreče mag. Boris Podvršnik.

Seminarski način dela, v katerega je bilo vključenih 19 študentov, je potekal v študijskem letu 2015/2016. K sodelovanju smo povabili uveljavljenega arhitekta iz avstrijskega Gradca, Wernerja Nussmuellerja, ob sodelovanju asist. Nataše Šprah. V vlogi mentorja je usmerjal študente pri njihovem samostojnem delu in jih s svojimi dolgoletnimi izkušnjami spodbujal h kreativnim pristopom k reševanju prostorskih problemov preurejanja osrednjega dela mesta Zreče.

»Rezultati seminarskega dela študentov se odražajo v skrbno izdelanih scenarijih mo-

žnega razvoja centralnega območja Zreč. Ti scenariji predstavljajo različne poglede na reševanje problematike v variantnih rešitvah vsebinske, funkcionalne in oblikovne prenove v obliki enajstih raznolikih idejnih zasnov urbanistične ureditve izbranega območja, dopolnjenih s podrobnejšimi predstavitvami arhitekturnega oblikovanja pomembnejših objektov na izbranem območju,« je povedala izr. prof. dr. Metka Sitar, nosilka predmeta Studio Trajnostna stavba v programu Arhitektura 2. st. na Fakulteti za gradbeništvo, prometno inženirstvo in arhitekturo. Projektne rešitve so izdelane v grafičnih prikazih s tekstualnimi opisi in so nazorno predstavljene tudi v maketah posameznih rešitev, ki jih je mogoče umestiti v model širšega območja.

Možnosti sodelovanja pri reševanju konkretnih prostorskih problemov so se pokazale kot izjem-

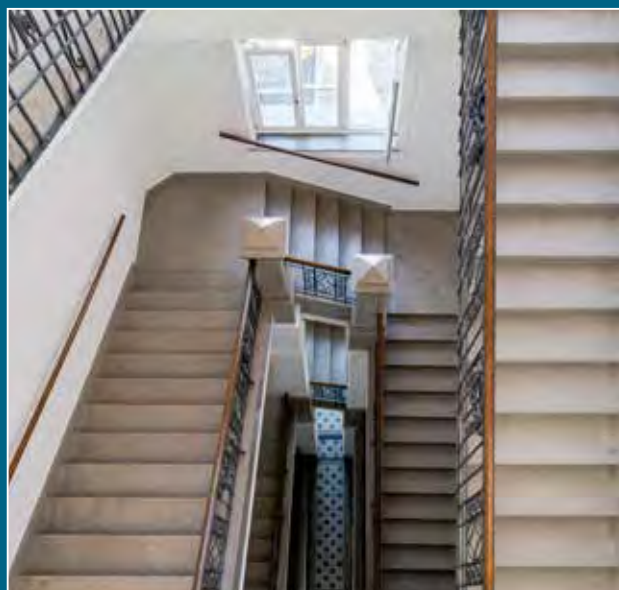
na priložnost za širše povezovanje aktivnosti med Občino Zreče in Univerzo v Mariboru. Ta s svojim znanjem, strokovnostjo, raziskovalnim in znanstvenim delom postaja osrednji prostor povezovanja z gospodarstvom in lokalnimi skupnostmi. Univerza v Mariboru se zavzema za krepitev sodelovanja z lokalnim in regionalnim okoljem, zlasti v povezovanju z občinami Vzhodne kohezijske regije, pri čemer načrtuje skupne nastope pri pridobivanju evropskih sredstev v sedanji finančni perspektivi Evropske unije.

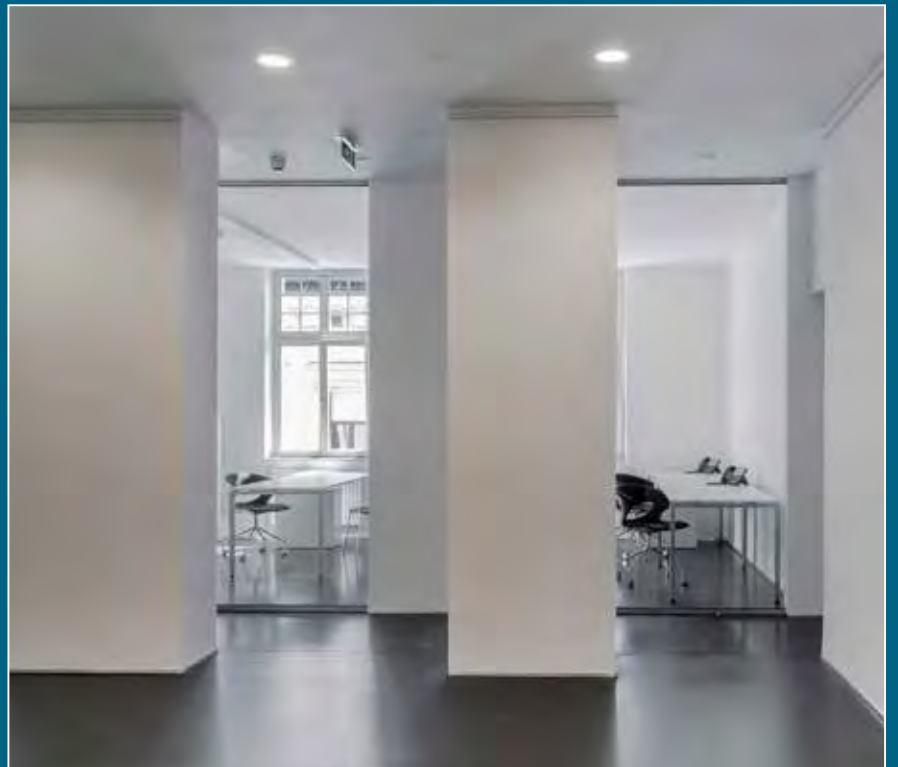
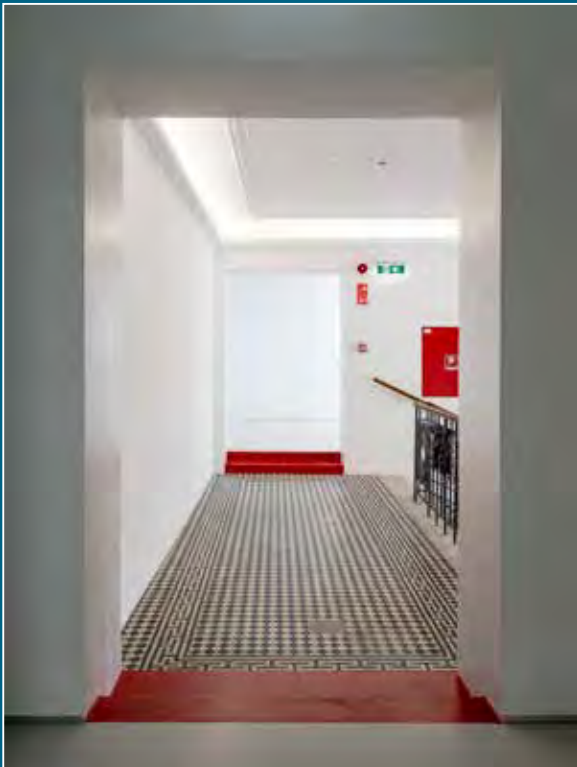

FOTOREPORTAŽA: OTVORITEV NOVIH PROSTOROV FGPA

➤ VIRGINIA VRECL

➤ MEDIASPEED.NET

PONOSNA SEM, DA SEM DEL TE NADPOVPREČNO DOBRE ZNANSTVENE SREDINE

➤ TEODOR LORENČIČ

Izr. prof. ddr. Natalia Kaloh Vid je zaposlena na Oddelku za prevodoslovje Filozofske fakultete Univerze v Mariboru in je pri svojih petintridesetih letih najmlajša izredna profesorica na UM. Hkrati je tudi najmlajša dvojna doktorica v Sloveniji; svoj drugi doktorat je ubranila že leta 2011, ko je bila stara trideset let. Prvi doktorat iz prevajanja angleške književnosti je zagovarjala na Univerzi v Mariboru, drugi doktorat iz sodobne ruske književnosti pa na Univerzi v Ljubljani.

Njena bibliografija obsega 102 enoti, med drugim je objavila več izvirnih znanstvenih člankov in poglavij v domačih in mednarodnih monografskih publikacijah ter izdala tri znanstvene monografije. Rezultate svojih raziskav je predstavila na številnih domačih in mednarodnih konferencah. Kot gostujoča predavateljica je predavala na univerzah na Škotskem, v Avstriji, na Hrvaškem, na Irskem ter v Bolgariji. Na Sicisu ima 1665 doseženih točk, kar je visok rezultat tudi za številne redne profesorje humanistike na Univerzi v Mariboru. A svojega poklicnega poslanstva ne vidi samo v znanstvenem raziskovanju, temveč tudi v pedagoškem delu, saj meni, da so pri njenem delu najpomembnejši študentje. O uspešnosti tega dela njenega poklicnega življenja pričajo izjemno pozitivni rezultati študentskih anket, ki so javno dostopni.

Gospa profesorica Natalia Kaloh Vid, uvodno vprašanje: pedagoško ali znanstvenoraziskovalno delo?

Zagotovo je znanstvenoraziskovalno delo zelo pomembno, saj s tem prispevamo k razvoju stroke. Nenazadnje se od nas, visokošolskih učiteljev, pričakuje, da raziskujemo, odkrivamo, objavljamo in rezultate svojih raziskav tudi predstavljamo tako doma kot v tujini. Seveda ob tem ne smemo pozabiti, da smo tudi učitelji. Ko vsak dan vstopimo v predavalnico, študentje pričakujejo, da jim bomo na jasen in razumljiv način posredovali učno snov in da jih bomo tudi nekaj naučili. Osebnostno je bila zame največja pohvala, ko mi je, ne vem ali študent ali študentka (ankete so seveda anonimne), napisal/a: »Vi ste me največ naučili. Zares ste dobra profesorica.« Lahko rečem, da je poučevanje najpomembnejši aspekt mojega poklica, saj pri tem svoje znanje in izkušnje posredujem naprej.

Kako pa ste zadovoljni s trenutnim vodstvom Univerze v Mariboru?

Menim, da sedanji rektor Univerze v Mariboru prof. dr. Igor Tičar deluje v izjemno pozitivnem in povezovalnem duhu. V letu vodenja univerze je dokazal, da je zmožen konstruktivnega dialoga tako z zaposlenimi kot vodstvi fakultet. Razvoj univerze nedvomno uspešno vodi naprej, čeprav so časi v širšem družbenem okolju turbulentni in nestabilni. Še posebej se mi zdi pomemben projekt njegove ožje ekipe Vzhodna.si, saj je ključen za razvoj vzhodne kohezijske regije, ki nujno potrebuje povezanost znanosti, gospodarstva in širšega družbenega okolja.

Je Univerza v Mariboru dovolj svetovljanska oz. zazrta v svet? In kot taka zanimiva za tuje študente?

Vsekakor je UM najboljša univerza v Sloveniji, saj je lani zasedla najvišje mesto med slovenskimi univerzami po rezultatih Timesove lestvice Higher Education, kjer so ocenjevali 600 najboljših univerz na svetu. Prav tako je UM prepoznana in cenjena tudi v tujini, lani smo denimo gostili Podonavsko konferenco. Naši diplomanti in doktorandi so zaposljivi praktično po vsem svetu, kar je za Slovenijo sicer dvorezen meč.

Na tem mestu bi se rada dotaknila – kot pravite – tudi svetovljanstva moje matične fakultete. Pred dvema letoma smo na filozofski fakulteti ustanovili ruski lektorat, ki je za naše študente izbirni predmet, vpis pa je nadpovprečen.

A Univerzi v Mariboru zagotovo ne bi škodilo več tujih študentov, ki bi potem tudi v svoji domovini širili dober glas o naši almi mater. Mislim, da je nivo izobrazbe, ki ga naša univerza ponuja, primerljiv s številnimi drugimi evropskimi izobraževalnimi institucijami. Ponosna sem, da sem del te nadpovprečno dobre znanstvene sredine.

NAJBOLJŠI ŠTUDENT UNIVERZE V MARIBORU JE LUKA ADANIČ

7 PETRA ŠTRAUS

Univerza v Mariboru je v sodelovanju z družbo Elektro Maribor že četrto leto zapored izvedla razpis za izbor najboljšega študenta UM. Na razpis se je prijavilo 24 odličnih študentov. Njihove vloge je pregledala strokovna komisija, ki je na podlagi meril za ocenjevanje vlog izbrala najboljšega študenta Univerze v Mariboru. To je postal Luka Adanič, študent 1. letnika magistrskega študijskega programa Strojništvo na Fakulteti za strojništvo.

Drugo mesto je pripadlo Branku Nečemru, prav tako študentu 1. letnika magistrskega študijskega programa Strojništvo na Fakulteti za strojništvo Univerze v Mariboru, tretje mesto pa je dosegel Matic Ledinek, študent 2. letnika magistrskega študijskega programa Gradbene konstrukcije na Fakulteti za grad-

beništvo, prometno inženirstvo in arhitekturo. Najboljši študent Univerze v Mariboru je prejel denarno nagrado v višini 650 evrov, ki jo podarja Elektro Maribor. Na razpis se je prijavilo 24 študentov, njihove vloge pa je pregledala komisija, ki je na podlagi meril za ocenjevanje vlog izbrala najboljšega študenta Univerze v Mariboru.

Ime najboljšega študenta so razglasili 20. maja na slavnostni prireditvi, kjer so se zbrali tudi rektor Univerze v Mariboru prof. dr. Igor Tičar, predsednik uprave Elektra Maribor mag. Boris Sovič in odlični študentje. Strokovna komisija, ki ji je predsedovala prorektorica za študijsko dejavnost Univerze v Mariboru prof. dr. Nataša Vaupotič, je odločila, da je najboljši študent UM Luka Adanič, študent 1. letnika

magistrskega študijskega programa Strojništvo na Fakulteti za strojništvo. Pohvali se lahko z uvrstitvijo med 5 odstotkov najboljših študentov v generaciji. Je predstavnik študentov v različnih komisijah na fakultetnem in univerzitetnem nivoju. Svojo študijsko odličnost dopolnjuje z aktivnim sodelovanjem pri raznih raziskovalnih in razvojnih projektih, prav tako pa je avtor in soavtor več znanstvenih prispevkov. Od ostalih prijaviteljev izstopa tudi po tem, da ima v postopku prijave svoj patent. Svojo zbirko priznanj je tako sedaj dopolnil še z nagrado za najboljšega študenta Univerze v Mariboru za leto 2015/2016.

Priznanje sta prejela tudi študenta, ki sta zasedla drugo in tretje mesto. Drugo mesto je pripadlo Branku Nečemru, študentu 1.

letnika magistrskega študijskega programa Strojništvo na Fakulteti za strojništvo Univerze v Mariboru. Tudi ta študent se uvršča med 5 odstotkov najboljših študentov v svoji generaciji. Ob odličnem študijskem uspehu je aktiven tudi na raziskovalnem in razvojnem področju in je avtor oz. soavtor več znanstvenih prispevkov. Tretje mesto je dosegel Matić Ledinek, študent 2. letnika magistrskega študijskega programa Gradbene konstrukcije na Fakulteti za gradbeništvo, prometno inženirstvo in arhitekturo. Komisijo je prepričal z zavidljivimi študijskimi in odličnimi tekmovalnimi rezultati. Je tutor, prodekan za študentska vprašanja FGPA in član mnogih komisij ter organov na svoji matični fakulteti. Prejel je tudi nagrado za najboljšega študenta na svoji fakulteti in rektorjevo nagrado.

Luka Adanič, najboljši študent Univerze v Mariboru, je prejel denarno nagrado v višini 650 evrov, ki jo podeljuje Elektro Maribor. Nagrade sta podelila mag. Boris Sovič, predsednik uprave Elektra Maribor, in prof. dr. Igor Tičar, rektor Univerze v Mariboru. Veselilo ju je, da

skupaj nadaljujejo izbor za najboljšega študenta in s tem vsako leto nagradijo perspektivne študente.

»Univerza v Mariboru si prizadeva za pridobivanje najboljših študentov in ustvarjanje razvojnega okolja, kjer je doma odličnost v vseh pogledih. Da smo na pravi poti, dokazujejo tudi letošnji nagrajenci razpisa Najboljši študent Univerze v Mariboru, ki smo ga izvedli v sodelovanju z družbo Elektro Maribor. Najboljši trije so vsi vzorni študentje z zavidljivimi študijskimi rezultati, svojo študijsko odličnost pa dopolnjujejo z aktivnim delom pri številnih raziskovalnih in razvojnih projektih. Vesel in ponosen sem, da Univerza v Mariboru izobražuje študente s tako visokim kariernim potencialom. V prihodnje se bomo še posebej osredotočili na to, da naša univerza pridobiva najboljše študente iz širše regije. Vsem nagrajencem iskreno čestitam,« je ob razglasitvi nagrajencev poudaril rektor Univerze v Mariboru prof. dr. Igor Tičar.

Predsednik uprave družbe Elektro Maribor mag. Boris Sovič je ob tem slovesnem

trenutku poudaril: »Ponosni smo, da Elektro Maribor in Univerza v Mariboru nadaljujeta z dobrim sodelovanjem. Tako smo letos že četrto zapored skupaj pripravili razpis za izbor najboljšega študenta Univerze v Mariboru. Razpis sledi prizadevanjem družbe Elektro Maribor za kakovost in poštenost na vseh področjih delovanja ter za poslovno odličnost. Z izborom najboljšega študenta poudarjamo pomen odličnosti pri študijskem in raziskovalnem delu. Pomembno je, da družba spodbuja in podpira posameznike, ki pozitivno izstopajo in izkazujejo ambicije ter pogum, da uresničijo svoje smeje poglede in načrte. Iskrene čestitke namenjamo vsem letošnjim nagrajencem, ki so s trudom in pozitivno motivacijo dosegli odličnost pri študiju. Prav vsem študentom pa želimo obilo vztrajnosti, ambicioznosti in kreativnosti.«

Po slavnostni razglasitvi je ostalo še nekaj časa za druženje in izmenjavo študijskih izkušenj. Vsem nagrajencem iskreno čestitamo in jim želimo, da bo njihova pot še naprej tako uspešna.

PRILOŽNOSTI IN PASTI ELEKTRONSKIH REVIJ

➤ MAG. DUNJA LEGAT
➤ BERNARDA KOREZ

Strokovno srečanje o elektronskem založništvu v Univerzitetni knjižnici Maribor (UKM)

UKM je v sodelovanju z ZBDS februarja 2016 organizirala odmevno strokovno srečanje na temo sodobnega elektronskega založništva Priložnosti in pasti elektronskih revij. Program srečanja je bil razdeljen v sklopa »E-založništvo serijskih publikacij« in »Programska podpora in sistemi e-založništva revij«. Vabljeni predavatelji so poslušalce seznanili z razvojem elektronskega založništva na Univerzi v Mariboru, z izzivi, ki jih prinaša odprti dostop do znanstvenih informacij, z izkušnjami uredništev pri izdajanju elektronskih revij v luči novih zahtev in z razpoložljivimi tehnološkimi rešitvami. Osvetlili smo dobre prakse na področju elektronskega založništva revij in poskušali odgovoriti na vprašanja, s katerimi se vpleteni v založniški proces srečujejo v vsakodnevni praksi. Namesto zaključka smo organizirali razpravo in bili deležni pronicljive diskusije med predavatelji in publiko.

Predavali so:

Dr. Andrej Tibaut, docent za gradbeno in prometno informatiko na FGPA UM. Med drugim je dobitnik nagrade »International E-Learning Award« v letu 2012 za aplikacijo e-učenja. Na fakulteti vodi Komisijo za založniško dejavnost. Sodeloval je pri pripravi Poslovnika založniške dejavnosti v e-izobraževanju na UM in Pravilnika o založniški dejavnosti na UM. Je avtor prve študijske e-publikacije na UM (2001). V svojem predavanju Univerzitetno založništvo, stanje na UM in izzivi odprtega dostopa je predstavil pregled razvoja e-založništva na UM, trenutno stanje na tem področju in izzive odprtega dostopa.

Dr. Janja Hojnik, izredna profesorica prava na PF UM. Pri organizatorjih strokovnega srečanja je vzbudila pozornost z objavo članka Roparske revije v znanosti v reviji Pravna praksa. Tema jo je pritegnila zaradi

njene funkcije prodekanice za raziskovalno dejavnost in mednarodne odnose na PF UM. V svojem predavanju Roparske revije v znanosti je predstavila predvsem pasti elektronskega revijalnega založništva, kamor vsekakor sodijo ugrabljenе in grabežljive revije kot nepoštenе založniške prakse, a tudi zavajajoče metrike za vrednotenje znanstvenih objav.

Dr. Igor Žiberna, docent za fizično in regionalno geografijo na Oddelku za geografijo FF UM in glavni urednik Revije za geografijo, ki jo izdaja FF UM. Revija za geografijo je ena prvih slovenskih znanstvenih revij, ki je pričela izhajati v odprtem dostopu. S takšno uredniško politiko ponuja bralcem brezplačen dostop do člankov. Predstavil je svoje uredniške izkušnje.

Dr. Vesna Mia Ipavec, vodja knjižnice na FL UM in namestnica urednika ter odgovorna

urednica pri reviji *Logistics & Sustainable Transport*. Mag. Darja Kukovič, samostojna strokovna delavka za delo na projektih in asistentka za področje logistike na FL UM. Izr. prof. dr. Borut Jereb, prodekan za kakovost in mednarodno sodelovanje na FL UM. Fakulteta za logistiko izdaja odprto dostopno revijo *Logistics & Sustainable Transport* v sodelovanju z založnikom De Gruyter Open. Avtorji so v predavanju Izkušnje z izdajanjem revije *Journal of Logistics & Sustainable Transport* v različnih sistemih objav predstavili sodelovanje s komercialnim založnikom pri izdajanju znanstvene revije.

Dr. Milan Ojsteršek, izredni profesor na FERU UM. S svojo raziskovalno skupino je avtor programske kode za DKUM, drugih institucionalnih repozitorijev slovenskih univerz in raziskovalnih institutov, platforme OpenScience ter programa za odkrivanje podobnosti vsebin. V svojem predavanju Možnosti izdajanja e-revij v repozitorijih, vključenih v nacionalno infrastrukturo odprtega dostopa je predstavil možnosti izdajanja e-revij v okviru institucionalnih repozitorijev.

Primož Svetek, strokovnjak informacijske tehnologije. Vrsto let se ukvarja z uporabniškim vmesnikom Open Journal System, ki ga je prevedel tudi v slovenski jezik. Svetuje pri njegovi uporabi in uvajanju OJS kot programske podpore za izdajanje elektronskih revij. Na tem področju uspešno sodeluje z ZRC SAZU. V svojem predavanju Open Journal System in slovenska verzija OJS je predstavil delovanje tega sistema.

Dr. Franci Gabrovšek, znanstveni svetnik, izredni profesor, raziskovalec na Inštitutu za raziskovanje krasa ZRC SAZU. Je tudi glavni urednik revije *Acta Carsologica*, ki jo izdajata SAZU in ZRC SAZU. *Acta Carsologica* je vodilna krasoslovna revija v svetu in neprekinjeno izhaja že 60 let. V svojem predavanju *Acta Carsologica*, urednikovanje v sistemu OJS je predstavil uredniški proces revije *Acta Carsologica*, ki pri urednikovanju že nekaj let uspešno uporablja platformo OJS.

Prihodnost univerzitetnega založništva v sodobnem času je v odprtem dostopu. Odprti dostop do znanstvenih publikacij postaja za vedujoč. Leta 2014 je Univerza v Mariboru kot

prva slovenska univerza podpisala Berlinsko deklaracijo o odprtem dostopu do znanosti. Okvirni program EU Obzorje 2020 predpisuje, da je treba vsako znanstveno delo, ki bo (so) financirano v okviru projektov Obzorja 2020, objaviti v odprtem dostopu. Vlada Republike Slovenije je leta 2015 sprejela Nacionalno strategijo odprtega dostopa do znanstvenih objav in raziskovalnih podatkov v Sloveniji 2015–2020. Njen temeljni namen je vzpostavitev odprtega dostopa do znanstvenih informacij v obliki recenziranih publikacij in raziskovalnih podatkov, ki nastanejo v nacionalno financirani raziskovalni dejavnosti, ter do znanstvenih revij in monografij, katerih izid je sofinanciran z nacionalnimi javnimi sredstvi. Mnoge tuje univerze z enotnim nastopom na založniškem trgu, tudi pod okriljem univerzitetnih knjižnic, krepijo blagovno znamko univerze, z uresničevanjem odprtega dostopa do znanstvenih informacij pa udeležujejo družbeno odgovornost.

Posnetki predavanj in razprave so dostopni na spletnem portalu Arnes Video (<https://video.arnes.si/portal/search.zul?q=UKM>).

Posvet Priložnosti in pasti elektronskih revij, Glazerjeva dvorana UKM, februar 2016 (foto: Arhiv UKM)

INTERVJU Z DR. MANJO KLEMENČIČ

➤ DANILO MAJCEN

➤ PETRA ŠTRAUS

Na izobraževanjih, ki jih pripravljamo v Oddelku za kakovost in trajnostni razvoj UM, skladno z Erevanskim komunikejem poudarjamo kakovost in pomen učenja in poučevanja, pedagoško odličnost ter pomen pedagoških novosti in okolij za učenje, osredotočenih na študente. V sklopu omenjenih dejavnosti smo k sodelovanju povabili tudi ugledno raziskovalko in visokošolsko predavateljico Sociologije Harvardske univerze v ZDA, dr. Manjo Klemenčič. Med njenimi glavnimi raziskovalnimi temami velja izpostaviti mednarodno in primerjalno visoko šolstvo, študentsko izkušnjo in aktivno vključevanje v izobraževalni proces ter študentsko politično obnašanje.

Je glavna urednica revije *European Journal of Higher Education*, urednica rubrike *Elite and Mass Higher Education in the 21st Century* v enciklopediji *International Encyclopaedia of Higher Education Systems and Institutions* ter sourednica nove knjižne zbirke *Understanding Student Experience in Higher Education*. Poleg tega je članica upravnega odbora konzorcija visokošolskih raziskovalcev (CHER) ter svetovalnega odbora globalnega foruma za izboljšanje univerzitetnega poučevanja (IUT). Je tudi članica uredniškega odbora revij *Tertiary Education and Management*, *Policy Revi-*

ews in Higher Education, *Higher Education in Russia and Beyond*, *Journal of Student Affairs in Africa* ter *The Europa World of Learning*.

V intervjuju lahko tako preberete več o njenih pogledih o na študenta osredotočenem pristopu poučevanja.

Če se ozremo na Erevanski komunikej, katere so osrednje teme visokošolske politike? Kakšno vlogo igra tukaj izboljšanje kakovosti poučevanja in učenja?

V osnovi je bil bolonjski proces usmerjen v strukturno prenovu oziroma poenotenje viso-

košolskih sistemov, poenotenje standardov za zagotavljanje kakovosti in uvajanje orodij za spodbujanje mobilnosti znotraj Evropske unije. Po Erevanskem komunikeju je kakovost poučevanja in učenja v ospredju evropskih politik visokega šolstva. Te pa vplivajo na nacionalne politike in preko evropskih standardov ter usmeritev za zagotavljanje kakovosti v visokem šolstvu tudi neposredno na institucionalne prakse. V skladu z Erevanskim komunikejem so nacionalne agencije za zagotavljanje kakovosti, ministrstva in visokošolski zavodi po vseh državah začeli organizirati

usposabljanja na temo uvajanja na študente usmerjenega učnega okolja oziroma nadgradnje na študente usmerjenih pristopov v visokem šolstvu.

Kaj bi morali vedeti o na študenta osredotočenih pristopih in kaj taki pristopi zahtevajo od študentov in predavateljev? Kaj na študenta osredotočen pristop sploh pomeni?

Ta koncept je neke vrste metakoncept, ki se nanaša na več področij. Najpogostejše ta pristop enačimo s pedagoškim pristopom, ki postavlja študenta oziroma študentko v center učnih procesov in poudarja vlogo predavatelja kot koordinatorja učenja, nekateri uporabljajo tudi izraz oblikovalec (designer) učenja. Eno od glavnih spornih vprašanj zajema prav vlogo predavateljev, do katere mere in kako naj ti vodijo oziroma usmerjajo študente. Nek splošen konsenz je, da ta pristop ne pomeni umika ali zmanjšane vloge predavateljev, temveč ravno nasprotno. Od predavateljev se pričakuje, da bodo razvijali nove in nadgrajevali obstoječe metode poučevanja. To lahko pomeni, da bodo vsaj dopolnili klasična predavanja z vmesnimi intervencijami, ki spodbujajo aktivno vključevanje študentov, denimo s simulacijami, z debatami, s skupnim reševanjem problemov itd. Za kakovostne predavatelje ta pristop pravzaprav ni nič novega, saj ti že uporabljajo metode, ki spodbujajo študente k poglobljenemu razmišljanju, aktivnemu ustvarjanju, uporabi znanj itd.

Na študenta osredotočen pristop pa ne zajema le pedagoškega dela, temveč tudi delo strokovnih služb. Te nudijo podporo študentom in pedagoškemu osebju, skrbijo za kakovost učnega okolja, oblikovanje študijskih programov, izvajanje institucionalne politike in strategij, ki poudarjajo ustvarjanje na študente osredotočenega učnega okolja, in sistemov za zagotavljanje kakovosti, ki presojajo uspešnost doseganja teh ciljev. Skratka, na študente osredotočen pristop v visokem šolstvu je širok koncept, ki zajema številne institucionalne funkcije in zahteva vključenost vseh ključnih institucionalnih akterjev.

Ali omenjeni pristopi zahtevajo tudi večjo dejavnost in odgovornost študentov?

Od študentov se pričakuje velika mera samoregulacije; da si zastavijo jasne učne cilje, razvijejo lastne učne strategije za doseg teh ciljev, da spremljajo svoje učne dosežke in prilagajajo svoje učne strategije. Pomembno nalogo imajo tukaj tudi svetovalne službe, ki pomagajo študentom razvijati kompetence za študij.

Na vašem predavanju, ki ste ga izvedli na Univerzi v Mariboru, ste govorili tudi o specifikah poučevanja velikih skupin. Kako to poteka?

Eden izmed mitov je, da na študenta osredotočeno poučevanje in učenje ne moreta potekati v velikih skupinah. To preprosto ni res. S skupinami nad 100 študentov, tudi takimi s 500 ali 700 študenti, je mogoče delati tako,

da se spodbuja vključevanje študentov in njihovo poglobljeno razvijanje znanja. Vsako posamezno srečanje – namerno predavanje imenujem srečanje – mora predavatelj ali predavateljica načrtovati skoraj tako, kot se načrtuje gledališka igra. Izdelati je treba scenarij in srečanje razdeliti na posamezne časovne sklope ter za vsak sklop pripraviti primerno aktivnost. Nekateri sklopi so klasična predavanja, drugi pa zajemajo različne aktivnosti, skupne ali za skupine. Za primere uspešnih masovnih predmetov pogledajte CS50 ali pa Justice na Harvardu.

Na Univerzi Harvard pred začetkom študijskega leta poteka tako imenovani »shopping week«, ko študenti izbirajo predmete, ki jih bodo obiskovali. Kako to poteka in kaj to pomeni za profesorje?

Na Harvardu je velik del predmetov izbirnih. V prvih dveh tednih predavanj je t. i. shopping week, ko študenti gredo na uvodna predavanja in se kasneje odločijo, ali bodo predmet izbrali ali ne. Za predavatelje to seveda pomeni, da se trudimo pridobiti študente in da morajo biti naši predmeti res izvrstno načrtovani in predstavljeni. Študenti seveda dobijo tudi informacije od predhodnih študentov, ki so izbrali isti predmet, pa tudi vpogled v course evaluations. Študenti, ki so sprejeti na Harvard, so akademska elita, saj so se v predhodnem šolanju že akademsko odlikovali. Večina je ne le izjemno sposobna, temveč tudi izjemno motivirana in z visoko razvito samoregulacijo. Ob veliki izbiri predmetov pri vsakem predmetu pristanejo res tisti, ki jih ta tema, čeprav je še tako specifična, res zanima. Tovrstni sistem pa ima tudi pomanjkljivosti. Ena največjih je inflacija ocen.

Na kakšen način Univerza Harvard pristopa k novačenju študentov (recruiting), da pridobite tiste res zagnane, inovativne in delovne študente?

Za to poskrbi blagovna znamka. Veliko večji problem je, kako narediti selekcijo med vsemi prijavljenimi. Sprejet je namreč le majhen delež prijavljenih. V letu 2016 je bilo od rekordnih 39.041 študentov sprejetih 2037. Sedemdeset odstotkov vseh dodiplomskih študentov prejema finančno pomoč za kritje strokov šolanja; več kot 20 odstotkov jih za šolanje ne plača popolnoma nič in Harvard jim da tudi sredstva za »začetek« v višini 200 ameriških dolarjev.

ŠTUDENTSKI DOMOVI UNIVERZE V MARIBORU SE PREDSTAVIJO

➤ MAG. DARJA KUKOVIČIČ (FITNES)

➤ MIRJANA FEGUŠ (PERMA)

➤ SONJA ŠANTL (VEČ KOT LE DOM)

Z nastanitvijo v študentskih domovih v Mariboru stanovalci za ugodno ceno dobijo več kot le dom. Študentom nudimo optimalne pogoje za prijetno bivanje in uspešen študij ter sodobno infrastrukturo za obštudijske in športne dejavnosti. Domovi se nahajajo v bližini fakultet, Univerzitetne knjižnice Maribor, kulturnih ustanov, športnih objektov in centra mesta.

Študentom je na voljo 2867 ležišč v šestnajstih domovih na petih različnih lokacijah (Gospodovetska – 1320 ležišč, Tyrševa – 711, Lent – 410, Smetanova – 276, Quadro – 150 ležišč). Bivajo lahko v enoposteljnih in dvoposteljnih sobah, v apartmajih ali sobah s souporabo kopalnic in kuhinj v nadstropjih. Nekaj apartmajev in garsonjer je prilagojenih gibalno oviranim osebam, bolnikom ali potrebam študentskih družin. Vsak študent ima neomejen dostop do uporabe interneta, v domovih 13 in 14 je tudi brezžični internet. Domovi so 24 ur dnevno varovani.

Življenje v študentskem domu je priložnost za navezovanje trajnih prijateljstev, širjenje lastne socialne mreže, pomoč pri študiju in veselje ob druženju. Študenti lahko uporabljajo študijske, likovne in glasbene sobe, se sproščajo v fitnessih, sobah za namizni tenis, v telovadnici, na športnem igrišču in v športnem parku ali pa se zabavajo v prostorih za druženje. Možna je izposoja koles, svoja kolesa pa lahko študenti hranijo v pokritih kolesarnicah. Za varno parkiranje avtomobila lahko najamejo garažno mesto v garažnih hišah na Lentu in v Smetanovi.

VSELITEV V ŠTUDENTSKI DOM

Študenti, ki želijo v prihodnjem študijskem letu bivati v študentskem domu, morajo v

času rednega ali dodatnega razpisa na portalu eVŠ – bivanje oddati elektronsko prošnjo za sprejem. V sredini septembra bo na spletni strani www.studentskidomovi.um.si objavljena prednostna lista za vselitve. Vseljevati pričnemo v drugi polovici septembra, zadnje študente s prednostne liste pa praviloma vselimo v novembru. Na vselitev povabimo vse študente, ki zaprosijo za bivanje v študentskih domovih in izpolnjujejo pogoje, določene v Pravilniku o subvencioniranju bivanja.

FITNES NA PROSTEM V ŠPORTNEM PARKU ŠTUDENTSKIH DOMOV

Študentski domovi Univerze v Mariboru delujejo po načelih trajnostne in družbeno odgovorne institucije. Študentom Univerze v Mariboru poleg ugodne nastanitve ponujajo tudi kakovostno infrastrukturo za izvajanje različnih obštudijskih dejavnosti in športnih aktivnosti.

V športnem parku naselja Gospodovetska obstoječi športni igrišči za košarko in nogomet dopolnjuje fitness na prostem, ki je bil letos razširjen z dodatno opremo, prilagojeno tudi za vadbo gibalno oviranih oseb. Z dodatno ponudbo športne rekreacije želimo vzpodbuditi čim več stanovalcev študentskih domov k ak-

tivnemu preživljanju prostega časa in vzdrževanju telesne kondicije, hkrati pa prispevati k skrbi za njihovo zdravje z aktivnostmi, ki so povezane z druženjem in zabavo na prostem.

Fitness na prostem se razteza na 360 m² uporabne površine, opremljene z napravami za vadbo in krepitev celotnega telesa. S pričetkom novega študijskega leta bo organizirana tudi vodena vadba pod strokovnim vodstvom habilitiranih učiteljev športne vzgoje; potekala bo po urniku, ki bo objavljen na spletni strani www.studentskidomovi@um.si.

Uporaba fitnesa na prostem je namenjena širši javnosti in je brezplačna. Izvedbo investicije je omogočilo sofinanciranje Fundacije za šport.

PERMA JE KUL!

V letošnjem letu je v sodelovanju s Študentskim svetom stanovalcev študentskih domov dozorela ideja o umestitvi permakulturnih gredic na zelene površine Študentskih domov v Mariboru. Tako smo v sklopu projekta PRE-MISLI s pričetkom Pomladnih iger organizirali zasaditev dveh visokih gredic z začimbnicami, zelišči in zelenjavo po načelih permakulture, pod vodstvom strokovnjakinje ddr. Ane Vovk Korže.

ŠTUDENTI PREVODOSLOVJA IN TURIZMA NA STROKOVNI EKSKURZIJI IN OBISKU NA DUNAJSKI UNIVERZI

➤ IZR. PROF. DR. VLASTA KUČIŠ

Na Oddelku za prevodoslovje Filozofske fakultete UM pod vodstvom izr. prof. dr. Vlaste Kučiš že četrto leto aktivno deluje mednarodna CEEPUS-ova mreža TRANS, ki se ukvarja z izzivi medkulturne komunikacije in prevajanjem ter tolmačenjem v globalni in večjezični družbi. V mreži TRANS trenutno aktivno deluje 18 univerz iz 12-ih držav srednje- in jugovzhodne Evrope, njeni cilji pa so spodbujanje mobilnosti študentov in profesorjev ter ohranjanje in krepitev dobrososedskih odnosov skozi dialog. Zato v okviru mreže vsako leto potekajo poletne šole in strokovne ekskurzije na partnerske univerze.

Po uspešno organiziranih obiskih univerz v Nitri (Slovaška), Čeških Budjevicah (Češka), Beogradu (Srbija) in Sofiji (Bolgarija) je bila letošnja organizirana strokovna ekskurzija v okviru CEEPUS-ove mreže TRANS na Dunaj. Tako so med 30. majem in 2. junijem 2016 študenti prevodoslovja Filozofske fakultete UM in študenti Fakultete za turizem UM pripravili strokovno ekskurzijo na dunajsko univerzo in Center za prevodoslovje, s katerim že vrsto let poteka uspešno sodelovanje.

Po pozdravnem nagovoru predstojnice prof. dr. Larise Schippel in strokovnem ogledu institucije je pod vodstvom mag. Karlheinz Spitzla, avstrijskega koordinatorja mreže TRANS in soorganizatorja letošnje ekskurzije, ter izr. prof. dr. Vlaste Kučiš potekala okrogla miza izzivi prevajanja in tolmačenja na slovenskem in avstrijskem trgu. Na njej so aktivno sodelovali študentje prevodoslovja dunajske in mariiborske univerze. Okrogla miza se je tematsko osredinila na številne možnosti, izzive in težave, s katerimi se mladi prevajalci in tolmači soočajo, ko vstopajo na konkurenčen in zahteven prevajalski trg. Ponudila pa je tudi izjemno priložnost, da študentje v sproščenem vzdušju spregovorijo o študiju in izmenjajo svoje preva-

jalsko-tolmaške izkušnje ter poglede na poklic prevajalca in tolmača. Ta je namreč poseben, saj živimo v večjezičnem in globalnem svetu, v katerem mednarodno sporazumevanje poteka preko prevajalcev in tolmačev.

Gre za zelo zanimivo, razgibano in predvsem dinamično delo, zelo poenostavljeno rečeno gre za prenos pomena nekega besedila ali sporočila v drugi jezik in drugo kulturo. Ta poklic prevajalca ali tolmača omogoča mednarodno uveljavitev in številne zanimive stike tako doma kot v tujini, saj živimo v večkulturni družbi, ki temelji na hitrem pretoku informacij. To pa pomeni, da so za poklic prevajalca in tolmača potrebni predvsem komunikativnost, znanje tujih jezikov, poznavanje različnih strokovnih področij in specifične terminologije, strpnost do drugih kultur, pripravljenost na giblivi delovni čas in številna potovanja, mobilnost in kreativnost – skratka vse to, kar si mladi danes želijo.

Globalizacija ekonomskih, gospodarskih in političnih odnosov je prispevala k intenzivnemu stiku med različnimi narodi, kulturami in civilizacijami, vendar pa ni omogočila enotne kulture in jezika, ne glede na angleščino kot *linguo franco*. Ko govorimo o prevajalcih in tolmačih, govorimo o strokovnjakih, izvedencih za medkulturno večjezično posredovanje, ki ne obvladajo samo tujih jezikov, temveč imajo določene kompetence in spretnosti, ki presegajo jezikovna znanja. Njihova osnovna naloga je, da omogočajo vzpostavitev medkulturnega dialoga in na ta način gradijo mostove med narodi in kulturami ter konstruktivno prispevajo k boljšemu razumevanju evropskega in globalnega prostora. Gre torej za poklic, ki omogoča družbene koristnosti in sodelovanje z družbeno elito politikov, gospodarstvenikov, znanstvenikov, kulturnikov. Prevajamo in tolmačimo lahko za ugledna in mednarodno

uveljavljena podjetja, Evropsko unijo, sodišča, turistično gospodarstvo, medijske hiše ali pa za potrebe skupnosti. Prevajanje in tolmačenje pomenita okno v svet in tisti, ki ima pogled skozi to okno, ima tudi poseben družbeni ugled in ustrezen status.

Med ekskurzijo so si študenti prevodoslovja in turizma ogledali znamenitosti avstrijske prestolnice, številne muzeje in galerije. Obisk Dunaja je posebej obogatila vodička, ki je predvsem študentom turizma – pa tudi prevodoslovja – predstavila sebi lasten način vodenja, saj je brezhibno uporabljala nemški in angleški jezik, prisotne pa je pozdravila tudi v slovenščini. Posebno doživetje je predstavljal obisk Nacionalne knjižnice, ki ni pustil nikogar ravnodušnega, saj so se študenti lahko sprehajali med policami, polnimi (tudi več stoletij) starih knjig, prisluhnili pestri zgodovini knjižnice in avstrijskih vladarjev, hkrati pa so knjižno in kulturno bogato ozadje izkoristili za skupinsko fotografiranje. Ogledali so si tudi rektorat Univerze na Dunaju, kjer so izvedeli nekaj več o zanimivi preteklosti te univerze, predvsem pa o številnih svetovno znanih znanstvenikih in Nobelovih nagradjenih, s katerimi se dunajska univerza še danes ponša. Študenti so si ogledali prostorno univerzitetno knjižnico, kasneje pa so se družili ob kavi na notranjem dvorišču univerze, kjer lahko študentje v prijetni senci pod drevesi in umaknjeni od mestnega vrveža kramljajo na ležalniki.

Zadnji dan ekskurzije je bil namenjen obisku dvorca Schönbrunn in nepozabnemu razgledu na Dunaj s stolpa Donauturm. Za prijetno vzdušje v avtobusu so poskrbeli študentje turizma, ki so se preizkusili v vlogi turističnih vodnikov in s kvizi ter zabavno-izobraževalnim programom poskrbeli za nepozaben zaključek letošnje strokovne ekskurzije TRANS 2016.

Utrinek z okrogle mize
»Izzivi prevajanja in tolmačenja na slovenskem in avstrijskem trgu«

Zanimiva in obsežna študijska literatura

Na ogledu dunajske Nacionalne knjižnice

Študenti prevodoslovja in turizma UM pred vhodom dunajske univerze

Sprejem na Centru za prevodoslovje in nagovor predstojnice prof. dr. Schippel in mag. Spitzla

Obisk v tradicionalni dunajski gostilni Beim Heurigen

NOVICE

■ UČBENIK, KI SE PONAŠA S CELOVITIM PRISTOPOM

V založbi Medicinske fakultete Univerze v Mariboru je nedavno izšel prvi slovenski učbenik Ginekologija in perinatologija, ki je plod večletnega dela strokovnjakov s številnih področij in izjemnega sodelovanja obeh slovenskih medicinskih fakultet. Skrbno pripravljeno delo obsega kar 714 strani, na katerih je 86 avtoric in avtorjev spisalo 88 poglavij.

Urednika učbenika Ginekologija in perinatologija sta predstojnik Katedre za ginekologijo in porodništvo Medicinske fakultete Univerze v Mariboru prof. dr. Iztok Takač ter predstojnica Katedre za ginekologijo in porodništvo Medicinske fakultete Univerze v Ljubljani prof. dr. Ksenija Geršak. Opravila sta pionirsko delo, saj je bilo treba vseh 88 prispevkov spraviti na skupni imenovalec in zadostiti zahtevam stroke za pripravo univerzitetnih učbenikov. »Odločitev, da izdamo univerzitetni učbenik, ki prvič obravnava

z vseh zornih kotov tako ginekologijo kot perinatologijo, je bila sprejeta ob deseti obletnici delovanja Medicinske fakultete v Mariboru,« je spomnil prof. dr. Iztok Takač. Učbenik Ginekologija in perinatologija sestavljata dva pro-

storsko ločena dela, ki pa se vsebinsko prepletata in tudi tako prinašata pomembno sporočilo, da sta obe veji medicine

neločljivo povezani in soodvisni. V prvi vrsti je učbenik namenjen študentom obeh medicinskih fakultet, pa tudi specializantom ginekologije in porodništva ter pediatrom. Ob tem zaradi preglednosti, celovitosti in upoštevanja najsodobnejših ugotovitev medicinske znanosti predstavlja koristno čtivo še za zdravnike drugih medicinskih vej. »Izdaja univerzitetnega učbenika, ki je združil ne le dve obsežni strokovni področji, temveč tudi visokošolske učitelje obeh slovenskih medicinskih fakultet, pomeni za našo mlado fakulteto veliko priznanje in izziv za druge katedre, da razmišljajo o podobnih rešitvah,« je poudaril dekan Medicinske fakultete Univerze v Mariboru prof. dr. Ivan Krajnc. Priprava tako obsežnega učbenika s trdimi platnicami, barvnim tiskom in več kot 600 ilustracijami ter originalnimi fotografijami je bila tudi precejšen finančni zalogaj, izdajo pa so podprli številni sponzorji in donatorji. Univerzitetni učbenik Ginekologija in perinatologija je kot prvenec v založbi Medicinske fakultete v Mariboru izšel v nakladi 2000 izvodov.

➤ Elvira Žibrat
➤ Miha Rubin

NOGOMETAŠI UNIVERZE V MARIBORU SLAVILI V LJUBLJANI

Maja letos je v Ljubljani ponovno, že četrtoč, potekal univerzitetni nogometni derbi. Na Stadionu Slovan sta se pomerili ekipi Univerze v Mariboru in Univerze v Ljubljani. Tokrat je z rezultatom 3:2 zmagala ekipa Univerze v Mariboru!

Prva tekma med reprezentancama Univerze v Mariboru in Univerze v Ljubljani, ki so jo nogometaši odigrali leta 2014, se je v Ljudskem vrtu končala z neodločenim izidom. Na drugi tekmi v Ljubljani so po enajstmetrovkah

slavili domači, tretja pa se je na nevtralnem terenu v Celju prav tako končala v prid ekipe ljubljanske univerze, in sicer z rezultatom 3:1.

Tokratni derbi se je odvil 18. maja v okviru Festivala občudijske dejavnosti, ki ga je organizirala Univerza v Ljubljani, študenti Univerze v Mariboru pa so sodelovali še v dveh segmentih programa: Akademsko folklorna skupina Študent je s svojim nastopom ob polčasu tekme kratkočasila prisotne, člani Debatnega društva Univerze v Mariboru pa so že pred

tekmo sodelovali pri vodeni debati na temo Alkohol na športnih prireditvah – da ali ne?

Nogometni derbi med moštvoma ljubljanske in mariborske univerze so si ogledali tudi predsednik Olimpijskega komiteja Slovenije Bogdan Gabrovec, ministrica za izobraževanje, znanost in šport Maja Makovec Brenčič in seveda rektorja obeh univerz.

➤ Petra Štraus

■ SPLETNO SREDIŠČE ZA PRENOS APLIKATIVNEGA ZNANJA

Spletno razvojno središče Vzhodna.si zagotavlja enostaven prenos aplikativnega znanja s fakultet do gospodarstva in skupno nastopanje na razpisih za evropska sredstva.

Univerza v Mariboru (UM), največja institucija znanja v Vzhodni Sloveniji, je s spletnim središčem Vzhodna.si prevzela pobudo za oblikovanje razvojnih partnerstev in pretok znanj, ki jih podjetja potrebujejo v razvojnih projektih, ter podporo pri zagotavljanju evropskih sredstev iz vzhodne kohezijske regije.

Univerza v Mariboru tako omogoča podjetjem enostavneje pridobiti znanja, ki jih potrebujejo v razvojnih projektih. Prav tako jim omogoča izvedbo raziskav, če podjetja sama ne premorejo ustreznih laboratorijev in specifičnih znanj za vključitev v trende znanstvenoraziskovalnega dela. Podjetjem je s tem dana priložnost ostati v koraku s konkurenco.

Kaj omogoča Vzhodna.si?

Spletno razvojno središče vzhodne kohezijske regije omogoča:

- enostaven prenos aplikativnega znanja oz. enostaven dostop povpraševalcev (podjetij, občin) do ponudnikov znanja, fakultet;
- predstavitev projektov in dejavnosti fakultet, vključevanje v projekte finančne perspektive (SPS);
- pregled nad potrebami po aplikativnem znanju, vključevanju študentov in raziskovalcev, prilagajanje raziskovalnega in učnega procesa glede na potrebe okolja;
- predstavitev kadrov fakultet in drugih za vključevanje v razvojne projekte;

- možnost povezovanja med fakultetami pri ponudbi aplikativnega znanja ali projektov glede na potrebe okolja;

- z enotnim razvojnim prostorom vzhodne kohezijske regije večjo usmerjenost okolja, da pristopi k uporabi aplikativnega znanja fakultet;

- priložnost za sodelovanje in sinergijo z ostalimi ponudniki znanja v prostoru;

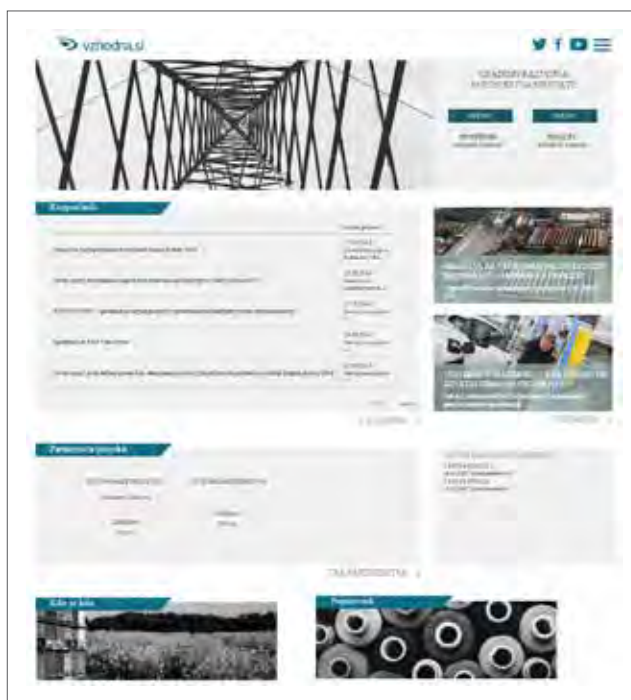
- enostaven dostop do ponudnikov storitev za podporo pri prijavljanju na razpise;

- zbir pojmov za delovanje v novi finančni perspektivi EU.

VKLJUČEVANJE V OKOLJE

Vzhodna.si se v prvi fazi predstavlja ponudnikom znanja, fakultetam, ki na spletno razvojno središče postavljajo svoje ponudbe znanja, predstavljajo projekte oz. partnerstva.

V drugem delu predstavljamo delovanje in uporabnost Vzhodne.si povpraševalcem znanja, podjetjem, zbornicam in občinam oz.

razvojnimi deležniki ter partnerjem Univerze v Mariboru.

Sledi promocija v okolju, komunikacija z okoljem sicer že poteka preko spletnih družbenih omrežij Facebook in Twitter.

V zadnji fazi sledita vključitev v mednarodne mreže razvojnih baz in prenos dobre prakse v druga okolja. S tem bi podjetjem omogočili neposreden stik z mednarodnimi razvojnimi bazami in neposredno vzpostavitev partnerstev z razvojnimi subjekti v mednarodnem prostoru.

RED. PROF. DR. IZTOK PODBREGAR JE NOVI DEKAN FAKULTETE ZA ORGANIZACIJSKE VEDE UNIVERZE V MARIBORU

Na inavguralni slovesnosti na Univerzi v Mariboru Fakulteti za organizacijske vede v Kranju, ki je potekala v četrtek, 20. oktobra 2016, je rektor Univerze v Mariboru red. prof. dr. Igor Tičar novemu dekanu Fakultete za organizacijske vede red. prof. dr. Iztoku Podbregarju slovesno predal akademske insignije.

Red. prof. dr. Iztok Podbregar, po izobrazbi doktor organizacijskih znanosti, že od leta 1995 sodeluje z Univerzo v Mariboru, najprej kot predavatelj in docent, nato kot izredni profesor, od leta 2011 pa kot redni profesor za področja strateškega in kriznega managementa, managementa varnostnih in policij-

skih organizacij in vojaške logistike. Objavlja v priznanih domačih in tujih revijah, zbornikih in monografijah in je član številnih strokovnih nacionalnih in mednarodnih združenj. Red. prof. dr. Iztok Podbregar ima bogate vodstvene izkušnje na različnih položajih v gospodarstvu, javni upravi in Slovenski vojski, med drugim je bil svetovalec predsednika RS za nacionalno varnost. V svoji karieri je prejel številne nagrade, priznanja in odlikovanja. Ima osebni čin Generalpodpolkovnik Slovenske vojske in je nosilec odlikovanja Zlati red za zasluge Republike Slovenije. Vodenje Fakultete za organizacijske vede je prevzel za mandatno obdobje štirih let.

Ob izvolitvi je novi dekan Fakultete za organizacijske vede UM red. prof. dr. Iztok Podbregar v svojem nagovoru med drugim izpostavil, da FOV, ki razvija izobraževanje in raziskovanje na vseh stopnjah visokega šolstva, zaseda osrednji del športno izobraževalnega središča na območju Zlatega polja v Kranju. Vizija novega dekana je povezati pomembne ustanove s tega območja v sodoben Kampus mladih in znanja, ki bo primerljiv z najsodobnejšimi kampusi v Evropi in svetu. Fakulteta za organizacijske vede kot pomemben gradnik Univerze v Mariboru deluje v celotnem slovenskem prostoru skupaj z Univerzo v Mariboru pa tudi v globalnem prostoru.

